

Хар юйюрге - мамырлыкъ, монглюкъ, насып!

Шабат кюн, 31 декабрь, 2016 жыл

№250 (20171)

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Сыйларын кёрюу

Юрий КОКОВ:

Усталыгъыгъыз, сынауугъуз, сайлагъан ишигизге кертчилегиз - салынган жууаплы борчланы толтурууну керти себеби

Тюне Къабарты-Малкъарны Башчысы Юрий Коков Правительствону юйюнде билим бериуде, саулу къакълауда, илмууда, культурада, эл мюлкде, экономикада, халкъны социал жумушларын толтурууда, башка сфералада жетишимле болдурганла бла тобешип, алагъа кырал саугъаланы бергенди. Битеу да бирге майдаллагъа бла сыйлы атлагъа 70 адам тийишли кёрюлгенди.

Аланы алгъышлай, Юрий Александрович Жангы жылны аллында быллай къуанчлы жыйылыула бардыруу иги тереге айланганын чертгенди. Республиканы экономика, производство мурдорун салгъанлагъа, халкъны къолайлыгъын жалчытханлагъа ыразылыгъын билдиргенди.

Къабарты-Малкъарны кырал саугъаларына тийишли болгъанлары араларында эл мюлкде урунганлары улуу къаууму болгъанын эсгертип, арт кезиуде АПК-да улуу жетишимле бардыла, производство ёседи, инвестиция проектке жашауда бардырыладыла, деп чертгенди. «Мындан ары да сизни усталыгъыгъыз, сынауугъуз, сайлагъан ишигизге кертчилегиз бу ёльюме салынган борчланы толтуругъа онг бериклерине ышанама», - дегенди.

Саугъаланганлары араларында Гуманитар тинтиулене Къабарты-Малкъар институтуну алмилери да бардыла. Республиканы Башчысы быйыл учурденыны 90-жыллыгъы белгиленнгенин эсгертип, аны келечилери республиканы халкъларыны тарых хазнасын, миллет литератураны

сакълауда магъаналы иш толтургъанларын айтханды.

Культурада, билим бериуде, саулу къакълауда ишлегенле да саугъаланганларын чертип, республиканы оноучусу ала жашауларын жамауатха къуллукъ этиуге жоралагъанларын, ёсон келген тёлюню юйретюуде, халкъны излемлерин тамамлауда магъаналы иш толтургъанларын белгилегенди.

Бу кюнледе уа жангы кырал саугъа тохташдырылгъанды - «Къабарты-Малкъарны сыйлы къутхарычусу». Анга тийишли кёрюлген биринчи къауумну алгъышлай, Юрий Коков ала къаугаланы

кезиюуде жунчмай, терк, профессионал болушлукъ этгенлери ючюн ыразылыгъын билдиргенди.

Ызы бла саугъалау башланганды. Биринчиден, РФ-ни Къырал Думасыны депутаты **Геккиланы Заургъа** «Ата журтну аллында кыйыны ючюн» орденни экинчи даражасы берилгенди. Кёл жылланы кырал къуллукъда бет жарыкылы урунган ючюн КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосу ишени управлююшиси **Замир Калов** «За безупречную государственную службу – 25 лет» деген белгиге тийишли болгъанды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Алгъышлаула

Россей халкъны бирлиги – кыралны геменгиле этюню, аны адамларыны жашау къолайлыкларын ишлендирюню жолу

Багъалы шухъла!
Шимал-Кавказ федерал округну хурметли жамауаты!

Тюрлю-тюрлю ишлене бай болгъан, алай а тынлыкъсыз 2016 жыл бошалады. Кыралыбыз бир бири ызларындан кёл бушулу кезиуде сынагъанына да къарамай, Шимал Кавказда жашагъанлары эслеринде жалаанда иги ишле къалса сиебиз. Ала уа аз туюл эдиле: жангы предприятия, сабий сатла, школа, больница, спорт дворецле ачылгъандыла, бизни жигит олимпиадачыларыбызны хорламылары, бир заманда да болмагъанча бир тирлик келтиргенди. Курортларыбызны да бютюн кёл къонакъ жокагъанды. Ала, юйлерине кете туруп, биргелерине Шимал Кавказда жашагъан адамлары жюрек жылыуларын элтириклерине ийнама.

Тышдан экономика эмда политика къысылулукъ этиу тохтамагъанлыкъга, бизни алгынча бир мурат бирикдире: Ата журтбузну - Россейни – бютюн куючу, жетишимли этерге, бирлигин ёсдюрюге. Анга уа битеу онгла бардыла. Россей халкъны бирлиги - кыралны тутучу айнытыну эмда аны адамларыны жашау къолайлыкларын игилендирюню жолу.

Барыгъызга да жюрегими терениден алгъыш эте, кийик саулулукъ, кавказлы узакъ ёмур тежеиме! Муратларыгъыз тосунла, Жангы 2017 жыл а сизге таукелик къошун, ахшы ишлене бошламчысы болсун! Мамырлыкъ, ырахатлыкъ, къууанч, монглюкъ да сизден кетмесинле! Жангы жыл бла, багъалы шухъла!

Улуу хурмет бла, **Олег БЕЛБЕНЦЕВ**,
РФ-ни Президентини СКФО-да толугъа аркынклик келечиси.

Жангы жылны аллында Правительствоу юйюнде КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** урушну, урунуу ветеранлары, белгиле спортчула бла тубешгенди. Чакъырлыгъанлары араларында Социалист Урунуу Жигитлери **Анатолий Ахохов**, **Уммайланы Фазика**, **Залиханланы Михаил**,

Чыгырланы Шамкъыз да болгъандыла. Уруну махтаулыкуну юч орденни кавалерлери: **Хакулина Амшокова**, **Газаланы Исмайыл**. «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында кыйыны ючюн» орден бла саугъаланганла: **Михаил Клевцов**, **Залим Аталиков**, **Темур Чипов**,

Тубешу

Жигерликлерине, жамауат жашаугъа тири къатышханларына бийик багъа бичилгенди

Варвара Мартиросова, Зумакулланы Борис, Мухадин Беров, Зумакулланы Танзиля, Геннадий Губин, Людмила Федченко, Владимир Сохов, Хутуйланы Светлана, Владимир Вороков, Хачим Кармоков, Пётр Иванов, Беслан Мудранов, Аниур Гедуев, Мурат Карданов, Заур Курамагомедов, Хасанби Таов, Асланбек Хуштов, Юрий Маиров, Хаути Сохроков, Валерий Устов.

Жыйылганлагъа алгъышлау сёзон айта, регионну таматасы хар былайгъа келгени, республиканы айнууна салган энчи кыйыны белгиле, жамауат жашаугъа тири къатышханлары ючюн ыразылыгъын билдиргенди

эмда Къабарты-Малкъарны, саулай да кыралны не жаны бла да ёсююне себеплик этгенлерин чертгенди: «Бу жыл бошалады. Ол тынч туюл эди, алай биз кыйыныкълагъа хорлатмагъанбыз, адамлары жашауларын тапландырыгъа кюрегенбиз. Аллай акъыл бла ишлегенбиз. Аны эселерине уа сиз багъа берликсиз. Кюн сайын тапдырган болушлукъ угузу ючюн сау болугъуз деге сиеме». Юрий Коков, атлары айтылган къонакъланы Жангы жыл бла алгъышлай, алагъа саулу къ-эсенлик, насып тежегенди.

Тубешуе КъМР-де тамата федерал инспектор **Владимир Канунников**, КъМР-ни Парла-

ментини Председатели **Татьяна Егорова**, РФ-ни Къырал Думасыны Федерал Жыйылыуу депутаты **Анатолий Бифов** бла **Геккиланы Заур**, республиканы Жамауат палатасыны Председатели **Хазратали Бердов**, Къабарты-Малкъарны Урушну, урунуу, Саууланган куючине эмда право низамны сакълаучу органланы ветеранларыны (пенсиячыларыны) жамауат организацияларыны председатели **Мухамед Шихабахов**, КъМР-ни айыруу комиссиясыны председатели **Вячеслав Гешев** къатышхандыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоу пресс-службасы.

Юрий КОКОВ:

Усталыгыгыыз, сынауугуз, сайлаган ишигизге кертчиликтегииз - салынган жууаплы борчланы толтурууну керти себеби

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Къабарты-Малкъарны аллында кыйыны ючюн» орденге тийишли кёрюлгенле да бардыла. Ол санда Михаил Клевцов да. Ол анга быллай бийик даража берилгени ючюн ыразылыгыын айта, сау жашауун Къабарты-Малкъарга жоралаганын, аны жюреги бла сойгенин айтханды. Республиканы кыраллыгыын айнытыуга кыйын салганы ючюн быллай орденни майдалы Александр Жажожеве берилгенди.

Къабарты-Малкъарны Сыйлы грамотасы бла сауыаланганланы уллу къауумуну арасында уа «Тарыхны эм культураны эсертмелерин сакълау жаны бла битеуросей общество» организацияны КъМР-де бёлюмюно башчысы Созайланы Ахмат, Федерал налог службаны Нальчикде 2-чи номерли инспекциясыны бёлюмюно башчысы Жаппуланы Ибрагим, КъМР-ни

Жамауат-тинтну комиссиясыны башчысы Эндрейланы Магъазали, Нальчик шахарны 15-чи номерли орта школуну башланган классларыны уасты Созайланы Зухура эм башхала да бардыла.

«Минги-Тау» журналны бёлюмюно башчысы Гуртуланы Салихге уа «КъМР-ни халкъ поэти» деген сыйлы ат аталганды. КъМР-ни Контроль-эсеплеуочу палатасыны аудиторы Сарбашланы Фатима «Къабарты-Малкъарны сыйлы экономисти» болганды. «Къабарты-Малкъар телекомпанияны директоруну орунбасары Ботталаны Мурат а «КъМР-ни культураны сыйлы къуллукъчу» деген атх тийишли кёрюлгенди.

Халкъны табийгъат кыйынлыкълардан сакълау эм къутхаруу ишни бийик даражада бардыргъанлары ючюн ючеуленнге «КъМР-ни сыйлы къутхаруучусу» деген ат аталганды. Аланы арасында РФ-ни МЧС-ини Элбрусда бийик-тау излеу-къутхаруу

отрядыны подразделениясыны таматасы Полюйланы Мухаммат да барды. Элбрусда олимпиадалы резервни сабий-жаш тёлү школуну грек-рим тутушуудан тренери Этезланы Хусей а «КъМР-ни физкультурасыны бла спортуну сыйлы къуллукъчу» болганды.

Быйыл Къабарты-Малкъар къырал аграр университет кесини 35-жыллыкъ юбилейин белгилегенди. «Къабарты-Малкъарны илмусуну сыйлы къуллукъчу» деген атны шагъатлыкъ къагъытын ала, вузну ректору Аслан Апажев учрежденианы ишчилерине быллай бийик даража биринчи кере берилген чертгенди. Аны бла бирге быллай ат КБГАУ-ну «Аш-азыкъ продуктланы технологиясы» кафедрасыны башчысы Жаболаны Аминагъа, «Эл мюлк продукцияны жарашдыруу технологиясы» кафедрасыны профессору Князланы Борисге да берилгенди.

Гуманитар тинтмулени Къабарты-Малкъар

институтуну къарачай-малкъар тилни секторуну заведующиси Мусукланы Борис да «КъМР-ни илмусуну сыйлы къуллукъчу» болганды. Билим беруу системда бет жарыккылуурунганлары ючюн Элбрус районну Быллым элини орта школуну директору Атакуланы Нюоржан бла Нальчик шахарны 21-чи школуну таматасы Къазакъланы Зухура «КъМР-ни билим берууно сыйлы къуллукъчу» деген атх тийишли кёрюлгенди. Эл мюлкю айнытыуга уллу кыйын салганы ючюн «Дарган» обществону директору Бёзюланы Магомет «КъМР-ни эл мюлкюно сыйлы къуллукъчу» деген ат алганды.

Ол кюн дагъыда Къабарты-Малкъарны Башчысыны ыспис къагъытлары да берилгенди. Эмда халкъны жумушларын толтурууну сыйлы къуллукъчуларыны, халкъ артистерини, журналистерини, усталарыны атлары да белгили болгандыла.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

КъМР-ни БАШЧЫСЫ

Сабийлеге – технопарк, пониле эмда жангы физкультура-саулукъ сакълау комплекс

КъМР-ни Башчысы Юрий Кокков, Жангы жылны байрамыны аллында бир ненча социальный объектде болуп, сабийлени эмда аланы ата-аналарын къууанчла бла алгъышлаганды. Аны бу жолючулукда КъМР-ни Парламентини спикери Татьяна Егорова, РФ-ни Къырал Думасыны депутаты Геккиланы Заур, депутатла, министрле да ашыргандыла.

Алчыланы арасында

Биринчиден, сабий чыгармачылыккыны «Кюн шахар» академиясына атлангандыла. Мында «Кванториум» деген сабий технопарк ачылганды. Анда уа техника илмулагга сейирлер болган жашчыккыла бла кызычыккыла кеслерини проектлерин жашауда бардыраллыккыла.

Юрий Александрович, жыйылганланы арасында болганы иш бла алгъышлай, Россейни Президенти Владимир Путин къошакъ билимни айнытыуга, къыралда технопаркла ишлетууге уллу магъана бергенин эсертгенди. «Аланы санын 40-гъа жетдирирге белгиленеди.

Къабарты-Малкъар а бу проектни жашауда бардыргъан 17 субъектни арасында болганы бла ёхтемленирчады. Технопарк жаш адамланы инженер илмулагга сейирлерин къозгъар, аланы техника жаны бла билимлерин, сынауларын игилендирир мурат бла ишленгенди. Бу объект бизни ёсюп

Санкт-Петербургдан – тёрт атчыкъ

Ызы бла делегация Нальчикде «Энци сабий юйге» барганды. Мында уа къонакъланы жангы жылгъы жомакъ сакълаганды. Учрежденианы ишчилери, сабийликке бла бирге ариу жасалган назы терекичкин тегерегине айланып, жырла айта эдиле.

Юрий Кокков балачыкъланы, аланы

келген тёлюбюзге бек иги саугъады», - деп чертгенди ол.

Ызы бла къонаккыла «Кванториумну» бёлюмлеринде болгандыла. «Робокванториум», «Космокванториум», «Нанокванториум» жангы, шёндюго оборудование бла жалчытылыпдыла, ол санда Интернетге къошулган компьютерле бла да. Алада окъуучула космосну тинтну, роботланы ишлеу, жангыртылган энергияны суююу эм кеп башха сейир илмула бла кюреширликери белгиленеди.

Юрий Кокков аланы ишлери бла шагъырейленип, устазлагга республикада бийик билим берген учрежденияла, онг болганына кере уа, белгили алимле бла да байламлыккыла жюрютюрге кереклисин чертгенди. Промышленныи предприятияланы келечилери мында кеслерине хунерли кадрла табаргъа боллукъларын да айтханды.

ата-аналарын, араны ишчилерин да байрамла бла алгъышлаганды. Ол быйыл май айда мында болганында, врачла реабилитация арагъа пони атчыккыла керек болгъанларын айтхан эдиле. Бу жол а республиканы онуючу аланы тилеклерин толтурганды. Мында кеслерине бакъдыргъанлагга

сауугага Санкт-Петербургдан тёрт ат келтирилгенди. «Бу сауугала сабийлени къууандырырла, аланы саулыкъларын иги айландырырга болушурла деп бек ышанама. Бир бала окъуна иги болса, бизни кыйыныбыз зыраф

болмаганды», - дегенди ол. Ызы бла къонаккыла, кызычыккыла бла жашчыккыла пониле кёрюрге баргандыла. Ала атчыккыланы тегереклерин алып, сылап, къууанып, зауукълукъ тапхандыла.

Нарткъалачыла эрттеден сакълап турган мекеме

Ол кюн Нарткъалачыла жангы физкультура-саулукъну кючлендириу комплекс ачылганды. Ол а шёндюго излемлеге тийишлиликке ишленгенди, ичинде бессейни да барды. Бу объектни ачылууну нарткъалачыла эрттеден да сакълагандыла, трибунала халкъдан толу болгъанлары да аны бла байламды. Залда саулыкълары осал, сакъят сабийлеге да битеу онгла къуралгандыла.

Юрий Кокков объект бла шагъырейленгенден сора жыйылганланы алгъышлаганды. «Комплекс ачылганы къуру Урван районнга угъай, саулай

республикагга да магъаналыды. Ол саулыкъ сакълауу, ариу ниетлени, муратланы да арасына айланарыгъына ышанама», - дегенди эмда къурулушну бардыргъан подряд организациялагга борчларын бет жарыккылы толтургъанлары ючюн ыразылыгын айтханды.

Къонаккылагга уа сабийликке концерт программа хазырлагъан эдиле, жаш боксчула, гёжефле, баскетболчула уа сынауларын кёргозгенди. Ахырында ала Юрий Кокковдан бирге суратхатюшерге тилегенди.

АБДУЛЛАХЛАНЫ Фатима.

Энергетика

Зарагиде жангы ГЭС ток берип башлаганды

Зарагиде бу орта кюн жангы ГЭС ишлеп башлаганды. Республиканы, кыралны да энергосистемасына магъаналы объектти хайырланьрга беруу бла байламлы кыуанчлы ишегге келле кытышхандыла, ол санда КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков**, "РусГидро" компанияны таматасы **Николай Шульгинов** эм башчала.

- Бизни республикагъа бу станцияны магъанасы, сёзсюз, бек уллуду, - дегенди **Юрий Коков**. - Ол регионну экономикасын тирилтирге иги себеплик этерикди. Аны кырагъанлагъа: кырулушчулагъа, энергетиклеге, проектировщиклеге, тюрлю-тюрлю специалистлеге жюрек ыразылыгъымы билдирге сюеме, - дегенди ол.

Николай Шульгинов да алгышлау сёзлерин кем этмегенди. "Жангы ГЭС-ни кючю алай уллу керюнмегенликке, мында чыгарылган хар киловатт да хайырлыды, республикагъа - энергия жаны бла кытылыкны азайтырга, компаниягъа уа инвестиция программаларын мындан арысында да ма былай тынгылы тамамлай барырга", - деп, республиканы власть органдары бу проектти аллындан ахырына дери болушлукъ этип тур-

гъанларын да энчи белгилегенди. Ызы бла станцияны кыруаргъа кючкыруу салгъанланы саугъалагъандыла. "КъМР-ни Сыйлы энергетиги", "КъМР-ни Сыйлы кырулушчусу" деген атлагъа, Къабарты-Малкыарны Правительствоосуну, РФ-ни Энергетика министрствосуну, "РусГидро" эм Урван районну администрациясыны Сыйлы грамоталарына бла ыразылыкъ кыагъытларына бир кыауум специалист тийишли болгъандыла.

Станцияны багъасы тёрт миллиарддан аслам сом болады. Аны кырулушу 2011 жылда башланган эди. Ол кеси да Тёбен-Черек ГЭС-лени кыауумуна киреди. Суу бери, биринчиден, Къашхатауда, ызы бла Аушигерде ГЭС-леден келеди. Бу амалны хайырындан аны башында кёл ишлерге кереклиси да жокъду. Ол а объектти багъасын иги да учуз этерге онг бергенди. Юч станцияны да бирге кючю 156 МВтт болады, ол санда Зарагиде объектти - 30,6 МВтт.

Жангы ГЭС-ни кёп энчиликлери барды. Аны юч гидроагрегаты Кытайда этилгенди. Бу жаны бла бизни кыралда бу биринчи сыналды. Суу, айтылгъаныча, тазаланып келеди, ол

да плотина кыруаргъа кереклисинден кытулургъа себеплик этгенди. Станцияда оборудование шёндюгю излемлеге толусунлай келишеди, кеси да кёп кыалмай автоматика халда ишлейди.

Зарагиде ГЭС бир жылгъа 114 миллион киловатт-сагъат ток берликди. Юлгюге, республикада ол кезиге 1600 миллион киловатт-сагъат хайырланады, сурам кеси да хар жыл сайын 30-60 миллионга кёбейе барады. Къабарты-Малкыарда че-

рекле аслам болгъаны аз-аздан ол кытылкъдан кытула барырга онг береди. Бу станцияны кырулушун бардырган "Къабарты-Малкыарны гитче ГЭС-лери" компанияны толтуруучу директору **Сотталаны Алий** айтханга кёре, энди Огъары Малкыарда 10 МВтт кючю гитче станцияны кырулушун бардыруну юсюнден оную этилликди.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

КЪЫЙМАТЛЫ ЖУМУШ

Перинатал ара – аналагъа бла балалагъа кыайгъырыуну ышаны

Тюнене Нальчикде жангы Перинатал ара хайырланьрга берилгенди. Аны ачылууна республиканы Башчысы Юрий Коков, Парламентни таматасы Татьяна Егорова, Кырал Думаны депутаты Геккиланы Заур бла Ирина Марьяш эмда министрстволаны бла ведомстволаны келечилери да кыатышхандыла.

Белгилисича, бу объектти кырулушу башланганлы бир нөнча жыл болады, бир кезиге кесини да проектти тюрлендирге окуна тюшгенди. Аны багъасы 2,420 миллиард сомду. Ахчаны кёп кыалмай экиден бири республиканы бюджетинден теленгенди. Алай бла не уакъ тыйгъычла болган эселе да, бу ишни тамамлагъанла аны эбине жетдиргенди; Ара бюгонлюкге толусунлай хазыр болгъанды.

- Бюгонлюкде аналыкъ эмда сабийлик бла байламлы проблемалагъа кырал бек уллу эс бурлады, бу Ара ачылгъаны да анга шагъатды. Аны бизни республикагъа болмагъанча аллай уллу магъанасы барды, - дегенди **Юрий Коков**. Бу проектге уллу кыыйын салгъанлагъа, ол санда РФ-ни Саулулк сакълау министрствосуну, Медицина страхованияны фондуну, подряд организациягъа эмда кырулушчулагъа да ыразылыгъын билдиргенди ол.

Араны башчысыны орунбасары **Татьяна Познякова** билдиргенича, учреждениеда урунургъа специалистле хазырдыла. Кёп болмай 102 врач ара шахарда усталыкны кючлендируу курсланы бошاپ келгенди. Ол дагъыда был-

лай ахшы шартла келтиргенди - быйыл Къабарты-Малкыарда сабий тапхан кезиге бир ана да ёлмегенди. Дагъыда специалистле 490 грамм ауурлугу болган кыагъанакны аягы юсюне салгъандыла. «Ала бары да бу системада урунганланы усталыклары, тийишли мадарланы кыыйматлыгын шарт кёргозтедиле», - деп кюшханды ол.

Юрий Коков объектти отуларына кырагъанды, иште не тюрлю материалла хайырланганларын, ол неда бу оборудовани неге жарагъанын, кыайдан келтирилгенин да соргъанды.

Жангы учрежденияны онгларыны юсюнден бек кёп айтып турургъа боллукъду. Анда бу сферада хайырланылган не жангы оборудовани бар эсе да, ол орнатылыпды. Ол излемни **Юрий Коков** кырулуш бардырылганда бир нөнча кере кыаты айтхан эди.

Объектни электрокюк бла ышангылы жалчытырча жа-

нында трансформатор подстанция тохташдырылганды. Ол кеси да ише толусунлай хазырды. Жылыу а энчи котельнядан жибериликди. Анда котёлла газ эмда дизель отлукъ бла ишлейди. Бир тюрлю чурум болуп газ келмей кыалса, техника олсагъат дизельге кечерикди. Ол себепден андан да иги кесек заманга кыстырыкъ этилгенлей турлукъду.

Хар неге да кырап бошагъандан сора, республиканы Башчысы тындырылган ише иги багъа бичгенди. Биринчи пациентле келип башлагъанычы дери мында кыауум жумушланы тамамларгъа, сёз ючюн, отууланы, оборудованины стерилизация этерге керекди. **Юрий Коков** аны болжалгъа салмазгъа чакырганды, Араны ишчилерин а келе турган Жангы жыл бла алгышлап, алагъа уллу жетишимле тежегенди.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Алгышлаула

Ахшылыкъ кеси аллына келмез

Быйыл сербли драматург **Бранислав Нушични** «Философияны доктору» деген чыгармасына кёре салынган спектакльде келечи кыатыны ойнаганма. Роль артыкъ уллу тыйол эсе да, жарыкды, сейирди, ол кырауучулары эслеринде калган болур. Сентябрь айда уа аны Кырымда кёргозтгенбиз. Премьерагъа жарым айрыкамда жашаган, ишлеген таулула да келгенлери бек кыуандырганды.

Бюгонлюкде уа **Шуккин** атлы училищеге малкыар труппагъа студентлени сайлау барады. Факмулу жашла бла кызыла келгенди, ала окул, театрыны кыауумуна, культурабызгъа кышулурла. Келир жыл а иги ишледен толур деп ийнанам. Алай болур ючюн а кыралны, республиканы онуючулары кюлдан келгени этедиле, халкыбызны сейирлерин неден да баша саладыла. Правительствоу ишени юсюнден отчётлап тынгыласан, хал тюзелиритине ышанылулк тууады.

«Заманны» окуучуларына мамырылыкъ тилеиме, халкыбызгъа уа кыолайлыкъ, саулулк тежейме. Жашларыбыз бла кызыларыбыз да жашауда кеслерине тийишли жер тапсынла.

БЕЧЕЛЛАНЫ

Людмила

КъМР-ни Парламентини депутаты, республиканы сыйлы артисткасы, Кыуыланы Кыайсан атлы Малкыар драма театры актрисасы.

Республиканы жашаууну юсюнден айтханда, кыралда кытылыкъ бизни халкык артык чырмау болмагъаны кыуандырады. Къабарты-Малкыар экономика да артык кыорансыз

Алгъа таукел кырайма

кытулгъанды. Биз тамблагъа кюнобюз бюгонден иги боллукъуна ышанылулкда жашайбыз. Кертин айтханда, анга шартла да бардыла.

Кесим **Элбрус** районда Лашкута элдене. Быйыл анда магъаналы ишле тамамлангандыла. Мени уа бир шарт кыуандырады - андан чыкыганла туугъан элдерине болушанлай, кёз-кыулак болганлай туродыла.

Жангы жылны байрамы, хауа сууукъ эсе да, адамланы жюреклерине жылылулк, ырахматлыкъ келтирген кыуанчы. Хар бирибизни да иги умутларыбыз, сагышларыбыз, муратларыбыз толсунла.

НАСТАЛАНЫ

Алисолтан

КъМР-ни Парламентини депутаты.

Алгыштануу

Ыразылыгыбызны билдиребиз, игилик тежейбиз

Багъалы окъучуларыбыз!

Жангы жылны аллында бизни бла бирге болганлагъа, таулу газетни окъуганлагъа, сёзююз, ишигиз бла бизге болушханлагъа таза жүректен ыспас этебиз. Биз дайым тынгылайбыз сизни оюмларыгызга, эсге алабыз аланы хар күндеги ишибизде.

Жангы жылда сизге саулуук-эсенлик, монгулк, жетишимле, юйюрлеригизге – насып эмда мамырлык, юйлеригизге

– жылуу эмда къууат тежейбиз. Улуу къууанчагъа кёп сылтаула чыкъсынла. Жоралагъан сыйлы кюсеулеригиз ишек-сиз толсунла.

Биз а, багъалы шухла, Жангы жылда сизни бла тюбешиунно ашыгып сакъларькъбыз. Ахшы ниетли, ачык байламлыкъларыбыз магъаналы эмда хайырлы болурла деп ышанабыз.

Хурмет бла, «Заман» газетни редакциясыны коллективи.

Зауукълукъ

Назы терекни төгерегинде тепсегендиле, ойнагъандыла, саугъала да алгъандыла

Республиканы Жангы жылгъа аталгъан баш байрамы Профсоюзланы маданият юйюнде бардырылгъанды. Ары сабийлени алгъышларгъа КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы **Мухамед Кодзоков**, Уруну, иш бла жалчытыу эмда социал къоруулау, Культура министрстволаны оноучулары **Тюбейланы Альберт** бла **Мухаддин Кумахов**, башха ведомстволаны, профсоюз организацияланы да келечилери келген эдиле.

Улуу отоуну ортасында сюелген бийик назы терек кесини ариулугъу эмда омакълыгы бла келгенлени сейирге къалдыра эди. Тюрлю-тюрлю жомакъланы жигитлерини кийимлери бла кёп сабий аны төгерегинде чабып, тепсеп айлангандыла. Бери келген

балачыкъланы асламысы къолайсыз юйюрленденле эмда къыйын жашау болумгъа тюшгенледиле.

–Алагъа быллай төрели ишледе энчи эс бурулады, – дегенди «КъМР-ни профсоюз организацияларыны биригию» деген Союзну таматасы **Фатимат Амшкова**, сабийлени, ата-аналаны да алгъышлап.

Мухамед Кодзоков а республикада балачыкъла тынчлыкълы жашар ючюн, таматала битеу къолдан келгенни этгенлерин, этериклерин да чертгенди. «Жангы жылда жангы къууумла этиледиле, ала барысы да толсунла. Сабийле насыплы болсунла, ата-анала уа аланы жетишимлерине къууансынла!», – дегенди.

Андан сора сабийле Къар Аппа, Къар Къыз, жомакъла-

ны башха жигитлери, келир жылны белгиси – адакъа бла да бирге тепсегендиле, жырагъандыла, назмула айтхандыла. Саугъагъа иллаула, татлы затпадан толу хуржунла да алгъандыла, суратха тюшгендиле. Жашчыкъла, къызчыкъла бла ойнагъан артистле барысы да Профсоюзланы маданият юйюнде ишлегенле эдиле. Алагъа СКГИИ-ни студентлери да болушхандыла.

Жангы жылгъа аталгъан байрамла бир күн бла чекленип къаллыкъ тейюлдюле. Ала 29 декабрьден башлап 5 январьгъа дери бардырылкъдыла. Алагъа он мингден артык сабий къатышырыкъды.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнуду.

Хурметлеу

Ветеранлагъа - махтау сёзле эм гюлле

Улуу Ата журт урушха къатышхан Николай Иванович Шпитальный бла тылны бла урунуу ветераны Мария Васильевна Сенчищева 90-жыллыкъларын белгилегендиле. Аланы юбилейлери бла РФ-ни Президенти Владимир Путин бла КъМР-ни Башчысы Юрий Коков алгъышлагъандыла.

Аланы төрели писмоларын элтиб а Тырнаууз шахарны жер-жерли администрациясыны башчысыны орунбасары Ахмат

ланы Марат бла Федерал казначействону КъМР-де Управлениасыны 10-чу номерли бёлюмюню баш казначеи Текуланы Тахир баргъандыла. Ала ветеранланы алгъышлагъандыла эмда саугъала бла гюлле бергендиле.

Алиса ТАРИМ,
Элбрус районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Кетип баргъан жыл къалпай эди?

Эм магъаналы ишле, шартла, датала - суратлагда

Орус География обществону Суу тюбюнде тинтиуле бардырган арасыны келечилери Чирик кёлге тюшгендиле.

Къабарты-Малкъар Рио-де-Жанейрода Олимпиада оюнланы чемпионларына къууанчлы халда тюбегенди.

Жаппуланы Лейля жаш фахмуланы «Синяя птица» деген Битеуроссей телевидение конкурсуна къатышханды.

Халкъны бирлигини күнүнде Кёндөленде Улуу Ата журт урушдан сора мамыр жыллада ауушхан ветеранланы хурметлерине мемориал комплекс ачылганды.

Юбилей

Барз күн Т.Мальбахов атлы миллет библиотека-да КъМР-ни, КъЧР-ни да халкъ поэты Созайланы Ахматны 75-жыллык юбилейине аталган жыйылыу болганды. Ары аны чыгъармачылыгын багъалагъанла аслам халда келгендиде.

Тюбешиуню ача, сагъынылган махкемени директору Анатолий Емузов жыйылганлагъа назмучуну жашау эм чыгъармачылык жолуну

Энчилиги кёзге, кёлге ачыкъ эсленнген фахму

зын окъуганды. Ахматны чыгъармачылыгыны тематикасыны кенглигин, аны алапат сёз байлыгын а КъМР-де Адамны эркинликери жаны бла уполномоченный Зумакъулланы Борис чертгенди. Ийнагъыбыз Танзиляны атындан да аны алгъышлагъанды. Республиканы Жазуучуларыны союзуну правленини башчысы Беппайланы Муталип а поэт жаланда адабиятны угъай, тил билими айнытуугъа салган кыйынын энчилегенди. Ол назму китапларына окъуна

сини коллегасына санагъанын, ол жаланда акъ сёзю багъалагъаны бла къалмай, эсгертмелени сакълаугъа, жангыртуугъа эс бургъанын белгилегенди. Ол күн кеп эдиле сёлешгенле, алгъышлагъанла да. Ала барысы да бир аууздан таза шауданча фахмуну иесине узакъ ёмюр, кюч-къарыу да тилегендиде. Поэт жазгъан тизинле жыр-гъа алапат тап келишгенлери белгиледи. Аладан бирин а ол ингерде барыбыз да сыйген макъамчыбыз Асанланы Кулина уйтханды. Тюбешиуде шахар школаны келечилери назмула да окъугандыла. Аланы санында уа аны туудукъчук-

юсюнден хапарлагъанды. Юбиляргъа Михаил Шемякинни чыгъармаларыны эки томлукъ жыйымдыгын да саугъалагъанды. Культура министр Мухадин Кумахов а Созай улану адамлыкъ ышанларын белгилегенди. Ызы бла аны КъМР-ни Сыйлы грамотасы бла саугъалауну юсюнден республиканы Башчысы Юрий Коковну ука-

сейирлик атла бергенин да. Муталип Азнорович, къалам къарындашын сагъынылган союзу Сыйлы грамотасы бла саугъалап, анга мындан арысында да илхам тежегенди. Къабарты-Малкъарда Культура хазнаны къурагъан объектеге къыралны жанындан тутхучулукъ этиу управленианы таматасы Александр Кислицин а Созай улану ке-

лары Солтан бла Мариям да болгандыла. Ахматны чыгъармалары күн жылыуундан, тангны чууакълыгындан толудула. Мындан арысында да ол акъ сёзю багъалагъанланы терен оюмлу китаплары бла къууандыра турур деп ийнанабыз.

ТРАМЛАНЫ Зухура. Сурагланы ХОЛАЛАНЫ Марзият алгъанды.

Соруу

Жылны бек иги актёрларына Безруков бла Козловский саналгандыла, бек иги фильминде уа – «28 панфиловчу»

Россейлиле, сорууланы эсеплерине кёре, келе турган жылгъа жарыкъ умутла бла тюбейдиле, андан сора да, хар ким озуп баргъан жылны эсеплерин чыгъарады. Жамуатны оюмун сюзген битеуроссей ара, къыралны 36 шахарындан 1600 адамдан соруп, 2016 жылда болумла эм инсанла жаны бла рейтингни къурагъанды. Жылны бек ахшы политиги тюрленмегенди – Владимир Путин, ол сорулгъанланы 64 процентини акъылларына кёредиде. Жылны спортчусу Елена Исинбаева болгъан-

ды (8 процент). Актёрланы араларында биринчи жерни Данила Козловский (5 процент) бла Сергей Безруков (5 процент) юлешгендиле. Жылны музыканты атны Филипп Киркоров ычхындырмагъанды (7 процент). Эм иги телевидение проектеге «Пусть говорят» ток-шоуну тийишли кёргендиде (11 процент). Бек магъаналы фильмге уа россейлиле «28 панфиловчу» кинолентаны санагъандыла (5 процент).

Алгъышлаула

Муратларыгъызгъа жетигиз!

Улайгъан эмда жаш адамланы, ишлей турганланы эмда урунууну ветеранларын, жигит аскерчилени да жюрегибизден къызыу алгъышлайбыз. Къыралны бла республиканы жалынчакъсызлыкъларын, бирликлерин къоруулауда, экономикаларын, маданиятларын айнытууда сизни кыйыныгъыз айтып-айтмазча уллуду!

Биз барыбыз да сыйген аппаларыбызгъа бла аммаларыбызгъа, аталарыбызгъа бла аналарыбызгъа, башха жууукъ-ахлуубузгъа да, дуняда не игиликке бар эселе да, дуняда тежейбиз! Сизиз - республиканы бек уллу байлыгы!

Алгынча ышангылы, жарыкъ кёллу, тири, талпынуулу болгъанлай къалган, жашлыкълары деменгили жаш тёллу организацияда – комсомолда - чыныкъгъан шүёхларыбызны бла нёгерлерибизни да къызыу алгъышлайбыз!

Бююнлюкде биз жангы жамаулануу организациягъа бирикгенбиз – «Къабарты-Малкъар Республиканы Комсомолуну ветеранларыны советине». Бизни баш борчубуз – жаш тёллюю иш кёллююкге, адеп-къылыкъгъа эмда патриотниетте юйретиуде бай сынауубузну хайырланы, жамуаттыбызгъа, къыралыбызгъа не къадар кеп заманны жараргъады, ол иште бир бирибизге билеклик этерге.

Жангы жыл – хар ким да ашыгып сакълагъан эмда сыйген байрамды! Биз мамыр, ырахат, огурулу, къууанч ишледен толужашауубуздан умутларыбызны аны бла байламлы этебиз. Ма ала эмда башха уллу муратларыбыз да Жангы - 2017 жылда толсунла!

Александр ЖИГАТОВ, Къабарты-Малкъар Республиканы Комсомолуну ветеранларыны советини председатели.

Бириксек, бар чырмауланы да хорларыкъбыз

Хар ким да саулу къылу болурун, этген муратына жетерин, къаллай огурулу жыл эди ол манга деп айта турурча болурун суюме. Хау, кетип баргъан 2016 жыл къыралгъа, республикагъа, кеп юйюрге да къаугалы, бушуулу да болгъанды. Аллах аланы унуттурмасын. Барыбыз да бириксек, не уллу чырмауланы да хорларыкъбыз, насып юлюшлю болаллыкъбыз. Хар инсанга, юйюрге да саулу къылу, монглукъ тежейме.

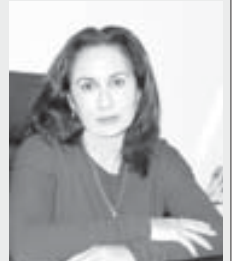

ЖАБОЛАНЫ Аминат, техника илмуланы доктору, профессор, КъМР-ни илмууну сыйлы къулулкъчусу.

Студентлерим окъуулу, жетишимли болурларын суюме

Озгъан жыл тынч туюл эди, алай ортха къарап турууну кереклиси жокъду деп, мен алай сунама. Андан эсе барыбыз да окъууда, иште да жетишимли болургъа талпынасакъ, муратларыбызгъа жетерге итинсек иги болур.

Мен билим бериуде ишлегеним себепли университетде окъугъан студентле бары да терен билим алырларын, вузну бошاپ чыккъандан сора уа, жюреклери жаратхан иш табып, анда жетишимли болурларын суюме. Бек башы уа - барыбыз да игиликке ийнаныргъа керекбиз. Жангы жыл хар юйюрге да насып, тынчылыкъ, ырахатлыкъ, монглукъ келтирсин! Хар инсан да этген муратына жетип, жюреги къууанчдан толсун. Ол талпынуулукъ жылны ичинде аны жол нёгери болгъанлай турсун!

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Жансурат, экономика илмуланы доктору, профессор, КъМР-ни илмууну сыйлы къулулкъчусу.

Бир бирибизни багъалай билейик

Хар юйюрге да тынчылыкъ, ырахатлыкъ болсунла. Дуня башында кеп тюрю къаугаланы эшите, кёре турабыз. Ол затла мындан арысында болмазча Аллах этсин. Бир кишиге да уруш деген сёз ориу эшитилмейди. Аллай палахдан сакъланайыкъ.

Эм алгъа сыйлы акъсакълларыбызга саулу къылу-эсенлик тилейме. Къудуретни ахшылыгын халкъыбызны атын айтдыргъан жашларыбыз бардыла. Спортда, илмуда, бирси сфералада жетишимлерибиз кеп болсунла. Жаш юйюрге къошула, жарыкъ тойла жюреклени жарытсынла.

Миллетибизге деп таулу газетибизни чыгъарган коллективни барысын да элибизни, школубузну атындан да энчи алгъышлайбыз. Сау болугъуз салган кыйыныгъыз ючюн.

Бир бирибизни багъалай, сие, журметлей билейик. Жангы жылыбыз, огурулулугуу бла келип, халкъыбызны насыпха, къууанчха блесин!

БЕЗЮЛАНЫ Хусей, Черек районну Герпегеж элини битеулу билим берген школуну директору.

Кетип баргъан жыл къалпай эди?

Эм магъаналы ишле,
шартла, датала - суратлага

Сабий чыгармачылыкны «Кюн шахар» академиясы ачылганды.

Нальчикни «Арбаты».

Фестивальнаны «НАЛЧИК-2016» халкыла аралы кинофестивалы Къабарты-Малкъарда байрам халда озганды.

Черек районну Огъары Жемтала элинде-жангы школ.

Олимпиада махтаулыккуну аллеясы.

Концерт

Жангы жылгъа тюбей, эскини да ашыра, «Акъ Байрамны» бардырыу ахшы төреге айланганды. Халкъ да бу кюлкюдөн, чамдан, жырдан, тепсеуден да толу концертте суйюп келеди. Бу жол да алай болду. Орта кюн Музыка театрға адамла, кюнню суукулугуна да къарамай, аслам халда жыйылгъан эдиле.

Ариу да, огъурлу да алгъыш къачан да хычуун эшитиледи. Бютюнда аны КъМР-ни сыйлы артисти Жангоразланы Мажит айтса. Ол, тюбешиуну ачып, жаш жырчы Къабардокъланы Зухураны сахнагъа чакъырды.

Ингирде лирика жырла аслам эдиле. Аланы эстрадада белгили эм анда ал атламларын этген жырчыларыбыз эшитдиргендиле. Москвада, Саратовда, Ростовда вулада окууп, музыка жаны бла билим ала тургъан жашларыбыз бла кызларыбыз бютюн къууандыргандыла.

Сёз ючюн, былайда Бёзюланы Солтанны, Атмырзаланы Танзиляны, Абдуллананы Фатиманы эм бирсилени белгилерге боллукъду. Барыбыз да суйген огъарыда сагъынылгъан театрны солистлери Холамханланы Къайсынны бла Жаникаланы Элдарны фахмулары кюнден-кюннге ёсе баргъанларын сезген да хычуун эди. Нек дегенде жыр искусствобузну тамблагъы кюнню тутхучлу боллугуна ийнанаса. Бютюнда ала таулу халкъыбызгъа

Мамайланы Фатима.

Таза сезимле, акъ ниетле
туудургъан ингир

Холамханланы Къайсын.

аталгъан «Алгъыш» деген жырны бирге айтханларында.

Дуэгле концертде, андан сора да, бар эдиле. Аны алайлыгы уа ингирни толу да, магъаналы да этгенди. Гургьокъланы Халиматны бла Мызыланы Аубекирни «Къайт» деген чыгармаларын кёпле жаратадыла. «Жашлыкъ» жыр къауум, Атмырзаланы Элдар, Таукенланы Салим, Жуболаны Жамболат, бирсиле да миллетге жоралангъан жырлары бла залдагылары къууандыргандыла.

Байрамгъа къабартылы къонакъ КъМР-ни сыйлы артисти Хусен Шалов да келгенди. Алгъыш сёзюнден сора уа ол ёз тилинде,

малкъарча да жырлагъанды. Адамларыбыз а, анга тюбей, къоншуну сыйлай билгенлерин кёрютгендиле.

Театрыбыз быйыл салгъан премьерадан - Жантууланы Иссаны «Киеулюк» деген пьесасындан - юзюкню уа концертни алай тап кезиуе салыннганы, иги кесек жырдан сора аллай бир чам, кюлкю да болгъаны къараучугъа башхаракъ кёрюннгенди. РФ-ни сыйлы артисти Бапыналаны Зариф, КъМР-ни сыйлы артистлери Мамайланы Фатима бла Шауаланы Орусбий, сахнагъа къууат салып, халкъны кёлүн кётюргендиле. Аны бла бирге уа миллетибизни бай тили аны лакъырдаларында, ийнарларында бютюн сакъланнганын ачыкълагъандыла.

Эм иги алгъыш къурау жаны бла конкурс да адамларыбыз огъурлулукъгъа, ахшылыкъгъа табыннганыны юлгосю эди. Мында айырмалыгъа омакъ жасалгъан назы төрекцикле берилгендиле саугъагъа. Аланы уа Жанхотия элни школунда ишлегенле бла залда онжетинчи тизгинни онжетинчи шинтигинде олтургъан алгъандыла.

Айхай да, былай уллу концерт алай тынч къуралып, хазырланып къалмайды. Былайда менеджер Газаланы Махмутну бла Мамайланы Фатиманы белгилерчады. Жангоразланы Мажит а аны бла байламлы Махийланы Абдуллахха бла Русланнга, Сотталаны Алийге, Насталаны Алийсолтаннга, Курданланы Русланнга, Сардиянланы Хусейге ыразылыгъын билдиргенди. Аланы хурметлерине «Адамлыкъ» деген жырны уа КъМР-ни сыйлы артисти Мусукаланы Руслан эшитдиргенди.

«Акъ Байрам», жылдан-жылгъа къанат кере, керти да халкъ байрамгъа айланганды. Бери адамла узакъ эллерибизден да суйюп келгенлери анга шагъатды. Биз сахнагъа чыккъан хар бир артистни белгилеялмагъан эсек да, къыйынлары ючюн, бютюнда фахмуларын ёсдюре, айныта баргъанлары ючюн сау болсунла.

Жаланда Жангы жылны угъай, хар къууанчы аллында да иги къууум этебиз. Адам улу алай жаратылгъанды, барыгъызны да акъ насыбыгъыз толу болсун. Миллетибиз, бирге жыйылып, байрам этерча кюнлерибизни уа Аллах андан да кёп этсин!

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Башид (Диварь)

БАШ	2	9	16	23	30
ГЕУЮРГЕ	3	10	17	24	31
БАРАЗ	4	11	18	25	
ОРТА	5	12	19	26	
БАЙРЫМ	6	13	20	27	
ШАБАТ	7	14	21	28	
ЫЙЫХ	1	8	15	22	29

Байрым (Февраль)

БАШ	6	13	20	27	
ГЕУЮРГЕ	7	14	21	28	
БАРАЗ	1	8	15	22	
ОРТА	2	9	16	23	
БАЙРЫМ	3	10	17	24	
ШАБАТ	4	11	18	25	
ЫЙЫХ	5	12	19	26	

Алтогур (Март)

БАШ	6	13	20	27	
ГЕУЮРГЕ	7	14	21	28	
БАРАЗ	1	8	15	22	29
ОРТА	2	9	16	23	30
БАЙРЫМ	3	10	17	24	31
ШАБАТ	4	11	18	25	
ЫЙЫХ	5	12	19	26	

Арттогур (Апрель)

БАШ	3	10	17	24	
ГЕУЮРГЕ	4	11	18	25	
БАРАЗ	5	12	19	26	
ОРТА	6	13	20	27	
БАЙРЫМ	7	14	21	28	
ШАБАТ	1	8	15	22	29
ЫЙЫХ	2	9	16	23	30

Хысчандан (Май)

БАШ	1	8	15	22	29
ГЕУЮРГЕ	2	9	16	23	30
БАРАЗ	3	10	17	24	31
ОРТА	4	11	18	25	
БАЙРЫМ	5	12	19	26	
ШАБАТ	6	13	20	27	
ЫЙЫХ	7	14	21	28	

Жиккол (Июнь)

БАШ	5	12	19	26	
ГЕУЮРГЕ	6	13	20	27	
БАРАЗ	7	14	21	28	
ОРТА	1	8	15	22	29
БАЙРЫМ	2	9	16	23	30
ШАБАТ	3	10	17	24	
ЫЙЫХ	4	11	18	25	

Элид (Июль)

БАШ	3	10	17	24	31
ГЕУЮРГЕ	4	11	18	25	
БАРАЗ	5	12	19	26	
ОРТА	6	13	20	27	
БАЙРЫМ	7	14	21	28	
ШАБАТ	1	8	15	22	29
ЫЙЫХ	2	9	16	23	30

Къыркъар (Август)

БАШ	7	14	21	28	
ГЕУЮРГЕ	1	8	15	22	29
БАРАЗ	2	9	16	23	30
ОРТА	3	10	17	24	31
БАЙРЫМ	4	11	18	25	
ШАБАТ	5	12	19	26	
ЫЙЫХ	6	13	20	27	

Къыркъаууз (Сентябрь)

БАШ	4	11	18	25	
ГЕУЮРГЕ	5	12	19	26	
БАРАЗ	6	13	20	27	
ОРТА	7	14	21	28	
БАЙРЫМ	1	8	15	22	29
ШАБАТ	2	9	16	23	30
ЫЙЫХ	3	10	17	24	

Этыйыкъ (Октябрь)

БАШ	2	9	16	23	30
ГЕУЮРГЕ	3	10	17	24	31
БАРАЗ	4	11	18	25	
ОРТА	5	12	19	26	
БАЙРЫМ	6	13	20	27	
ШАБАТ	7	14	21	28	
ЫЙЫХ	1	8	15	22	29

Абуетол (Ноябрь)

БАШ	6	13	20	27	
ГЕУЮРГЕ	7	14	21	28	
БАРАЗ	1	8	15	22	29
ОРТА	2	9	16	23	30
БАЙРЫМ	3	10	17	24	
ШАБАТ	4	11	18	25	
ЫЙЫХ	5	12	19	26	

Эндиреуок (Декабрь)

БАШ	4	11	18	25	
ГЕУЮРГЕ	5	12	19	26	
БАРАЗ	6	13	20	27	
ОРТА	7	14	21	28	
БАЙРЫМ	1	8	15	22	29
ШАБАТ	2	9	16	23	30
ЫЙЫХ	3	10	17	24	31

ЭСЕПЛЕ ЧЫГЪАРЫУ

Шуёхлукъну кючлендириуге, маданиятыбызны айнытыугъа алланган башламчылыкъла

Бизге, Къабарты-Малкъарны Жазыучуларыны союзуна, быйыл жетишимли жыл болганды десек, ёторюк болмаз. Къазанда Къулилланы Къайсынны китабы чыккъанды. Аны татар тилге белгилли назмучу Рафис Курбанов кёчюргенди. Республикадан жазыучу аланы белгилли поэтери Габдулла Тухайны 100-жылгыгына баргъаныбызда, ол жыйымдыккыны презентациясы да болганды.

Анда Къайсынны таныгъанла аны юсюнден кёл магъаналы сёзле айтаандыла, аны татарча ариу сёлешгенди да белгилегенди. Андан сора да, анда «Къарачай-малкъар антология» чыккъанды. Ол ише бизни арабызда байламлыккыны ачыкъ шартларыдыла.

Отарланы Омарны 100-жылгыгына аталып да кёл иш этилгенди. Искусстволаны шимал-кавказ институту бла бирге мында конференция, биргесине ишлеген радиочула бла бирге Концерт залда къуанчы жыйылыу, Нальчикде, Тырныауудда да жыр эришуле, Къарачай шахарда тюбешу, Черкесскде байрам ингир къуралгандыла.

Гыттыуаны Максимни 100-жылгыгын башда сагъынылган институту болушугу бла бардыргъанбыз. Анда ётген конференциядан сора да, аллай байрам ингир Бызынгыда да болганды.

Къабартылы поэт Адам Шогенцукъну юбилейине аталган жыйылыу да бек ариу озганды. Сау болсуна Эфендиланы Салих бла аны жашы Фуад. Бу белгилли адамларыбызга аталган конференцияланы бардырууда аланы къыйынлары уллуду.

Былыр республикада Культура министрствону, энчи аны башчысы Мухадин Кумаровну къайгырылуугуна бла жазыучулага деп Нальчикни паркында кёлле къатында ариу жерде «Вертикаль» деген адабият салон ачылганды. Ол салонда презентацияла бардыруу тереге айланганын айтыргъа керекди. Быйыл анда Урван райондан «Эдельвейс», Май райондан «Родник» деген поэзия биригиуле бла тюбешуле да болгандыла.

Республикада жазыучу, кёчюрюучу, тыш къыралла бла байламлыккы жюрютоуде улуу жетишимле болдурган махтаулу къа-

рындашыбыз Мызыланы Къаншаубийни бла назмучу эгичибиз Ахматланы Сафариятны да 65-жыллыклары кенг белгиленгенди. Бештауда Лермонтовну музейинде Отарланы Керимни эсгерууге аталган тюбешу озганды. Тамам ол заманда анда Къайсынны музейинден экспозиция да кёрюзюлгенди.

районларыбызны араларында шуёхлукъну кючлеуге да къатышадыла бизни жазыучуларыбыз. Сёз ючюн, алгъаракъта прохладначыла, Быллым элде къонакъта болуп, уллу орус поэт Сергей Есенинге аталган ингир къурагандыла. Быллымчыла да Прохладныйде кесиби поэтербизни жазгъанларындан жарашдыргъан программаларын кёрюзюлгенди.

Кете турган жылда кёл башламчылыккы этилгенди, иги ишле болгандыла. Ол затла бары да миллетибизни хайырындандыла деп, мен алай анылайма. Мындан ары да Къабарты-Малкъарны Жазыучуларыны союзу мамырлыккыга, шуёхлуккыга, ана тилибизни сакъларга аталган кёл ахшы башламчылыккыны жашаугъа кийирирлигине ийнама.

Келе турган жыл миллетибизни алчылану, окуулуланы, билмиллиени, бир сёз бла айтханда – игилени санларына къошун! Энци хар бир адамыбызны да этген ахшы умутлары толсун! Тау элени берекет, монглыккы, сабий къошулган къуанч толтурсун!

БЕППАЙЛАНЫ Муталип, КъМР-ни Жазыучуларыны союзуна правленийни председатели.

Апгъышпаула

Биреулен да жангызлай къалмасын!

Арт кезиуде КъМР-де хал тюзелгени шарт кёрюнеди, ол а республиканы оюнуучулары экономиканы, жамуат болуму да таппандырууга, Къабарты-Малкъарны атын къаралда ариу бла айтдырууга уллу къыйын салгъанларына шагъатлыккы этеди.

Мени тууган элим Огъары Малкъарда да халкыны кёлюн кётюрген жумушла болгандыла, ол санда уллу спорт комплекс ачылганды. Андан сора да, Уштулууга федерал жол да ишленгенди. Ол а туризмни, альпинизмни, спортну экстремал тюрлюклерин айнытыргъа уллу онгла береди.

Къабарты-Малкъарны жамуатын Жангы жыл бла алгышлай, бек алгъа саулыккы тилейме. Андан сора да, жюрюклеринде болган умутла, ишанулыккыла толсун! Дагыда мен бир зат болса бек къууанырыкъ эдим – республикада ёксоз сабийле, кеслери алларына къалган къартагъа битеу учрежденила жабълса.

ГАЗАЛАНЫ Маскут, КъМР-ни Парламентини депутаты.

- **Махти, озуп баргъан жыл не иги иш бла къаллыккыды эсингде?**

- Кертисин айтханда, быйыл эрттеден этип турган муратыма жетишгенме. «Нартла. Алан халкыны жигитлик дастаны» деген ат бла китап чыгъаргъанма, малкъар тилде, орус тилде да.

- **Нарт эпосдан эндиге дери да басмаллы тургъанса сен китапла. Бу жангыны энчилиги недеди?**

- Барыбыз да билгенден, соргон жашау жолубузну барыуун юзюп, кёл затдан юлюшюз къойгъанды бизни. Къайтып келгенбизде, башха кавказ миллетледе нарт эпосдан хазыр ишле бар эдиле. Бизде уа – угъай. Сау болсуна Шахмырзаланы Саид, Хопаланы Азрет, Бёжюланы Ахмат, эл-эллеге айланып, жыйгандыла аны.

1966 жылда уа, Хопаланы Азрет къурап, «Къарачай-малкъар нарт таурухла», 1996 жылда, Хаджиланы Танзила жыйышдырып, уллу китапла басмалангандыла. 2004 жылда «Карачаево-балкарский героический эпос» деп, мен да чыгъаргъанма.

Болсада ол жаны тынгылыды деген сабырлыккы а келмегенди. Нартланы юслеринден жыйылгъан эки жюз бла жарым таурухну ала этген ишлеге кёре бир ызга жыяр ючюн кёл кореширге тошгенди. Андан сора да, айтыла кёлгенде, жигитлени атлары, этген ишлери ажашдырылгъан да этеди. Жангы китапта мен аланы тизгинге келтирип, нартланы юсюнден хапарлау юзюлмей, бири бирин тутуп барыча этгенме. Аны бла бирге назму айтылыу саркъыл барыуун да сакъларгъанма деп, алайды оюмум.

- **Нартла бизни ата-бабаларыбыздыла дейбиз биз - малкъарлыла бла къарачайлыла. Дагыда алай айтхана бармыдыла?**

- Кёлле сие болур эдиле алай айттыргъа, алай анга таянырча

аланы бизнича бай эпослары жокъду. 2013 жылда чыккъан «Происхождение нартского эпоса» деген ючтомлюккыда, мен кавказ миллетлени нарт таурухларын тенгидирип, тинтип чыккъанма. Нартланы сыфатлары биздеча огурулу болуп, бирине да тюбегемне.

Ол себепден ала бизни ата-баба-

Ма ала жыйылып, мен да ол аламакт къартланы чапчы-келчилери болуп, жырларына, таурухларына тынгылаганма. Ол кезиуде келген болур эди нартланы юслеринден биринчи аныла. Артада уа фольклорубузну бу жанына энчи эс бурургъа керекди деген сагъышым кетмегенди. Хар ким кеси жумушуна бёлюнүп, аны

генледен ариулап, адам улна эркин этсинле деп, нартланы жибергенди. Ала ишлери тындырып, андан сора кетгенди кёлге деп, алай айтылады.

- **Къаллай тасхала жашырыладыла эпосда? Сёз ючюн, Сатанай губу ауладан окъ тешмеген, суууккы, къызыу иймеген кийимле этгенди деп**

Редакцияны къонагы

«Нартла бизни ата-бабаларыбыз болгъанына толу ийнама»

Журтубайланы Махти, миллет таныгъан, ишине сый берген жазыучу, алим, этнограф, фольклорист, «Древние верования карачаевцев и балкарцев», «Душа Балкарии», «Карачаево-балкарский героический эпос», «Ёзден адет», «Нартла», «Нарт жырла бла таурухла», «Аланский историко-героический эпос» (3 том) деген эм башха китапланы авторуду. Жангы жылны аллында биз аны бла ушакъ бардыргъанбыз.

ларыбыз болгъанына ийнама. Биз айтабыз аланы юслеринден толу да, ариу да. Аланы тарыхлары халкыбызны тарыхыды, кесини юсюнден халкъ кеси айтхан хапар.

- **Махти, сени бу темага семиринг не заманда башланганды?**

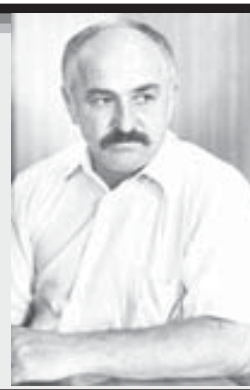
- Баям, 12-13-жыллыккы заманымда. Анам, Абдуллананы Махмутну къызы Халимат, бир да аламакт боза этиучу эди. Ингир сайын Кичибалыкъда атамы тегерегине не жыйылыуучу эдиле тенгери, жуууккыла: кесиби тукмуздан Мухаммат, Гала, Боташланы Мухаммат, Башийланы Шамшюдин, башхала да. Шамшюдинни атасы Башийланы Амий кёл зат биле эди. Шахмырзаланы Саид, андан эшитип, бир къауум зат жазып алганды.

къайгылы болмагъанда уа, аны кеси борчума санагъанма.

- **Нартланы жашагъан жерлерини юсюнден кёл тюрлюккы айттылады эпосда. Сен а не оюмда тохтагъанса?**

- Аланы жоллары Азау тенгизден башланады. Нартла Хазар тенгизни жагъасында, Къобан, Терк жанларында да жашагандыла, къауум-къауум болуп. «Артада уа Минги тауну тегерегинде бирге жыйылгандыла. Бизде, башхалада болмай, аланы келгенлерини, кетгенлерини юслеринден да айттылады.

Анга кёре, кёлден юч нарт тюшгенди – Алтын Дебет (Кюн бла байламлы), Сатанай (Ай бла байламлы), сора Ёрозмек. Баш Теири жерни алмостуладан, эме-

айтылады. Бусагъатда Швейцарияда жашагъан алимле Алада Юнг фрайгамбар да сагъынылады. Тизгин аралада, кертиди, бек кёл тасха барды. Ала юн, ай санау бла да хайырлангандыла, табиыгъат байлыккыны кеслерине къулаккы этдиргенди. Цивилизация уа болгъан болур, Дебетни

юсюнде кёрюнеди ол.

Дагыда, сёз ючюн, эрттегили грекчиле оюнуларын этерге Олимп таугъа, арапыла (мажжю заманда окуна) Меккага жюрюген эселе, нартла уа Машук тауда Къырккы суу деген жерде бардыргандыла Голлупарын. Анда, саулыккылары кючлей, дарман суулада жууунгандыла. Сора «Беш да Тау Эл» дейбиз биз. Эски жазыулада сакълангандыла кёре, ол айтыу «Беш татау эл» деп болганды. «Татау» «татах» деген магъанада... Нартланы тасхалары кёлду.

- **Бу жангы китапны жарашдыра туруп, сен энчи эс бургъан, санга жангыдан ачылгъан зат болганмыды?**

- Нартланы алай заууккылу, эркин хапарлангандыларыны сылтау недеди деп, излей келип, аны азатлыккыда тапханма. Ала жукъдан (къыралдан, башха чырмакъладан) къоркъмагъандыла. Тёш башына чыгып, жашаугъа андан къарагъанча, не гитче затны юсюнден да тынгылы айтхандыла, Ала, Гомерча, эртегили эски жырлада тюбей келгенича, неге да магъана бергенди, аны юсюнден да толу айта билгенди.

- **Махти, жангы мени бла угъай, муну окъуруккыла бла да этген тынгылы ушагъын ючюн бек сау бол.**

- Быллай онг чыккъанда, «Заман» газетни окуучуларын Жангы жыл бла алгышларга сюрме. Хар бир таулу юйюрге да Аллах саулыккы, берекет, жюрюк ырахатлыккы берсин! Келген жылыгъыз кетгенден иги да, магъаналы да болсун! Ахшы умутларыгъыз толсун!

Ушаккыны **МУСУКАЛАНЫ** Сакинат бардырганды.

КУЛЬТУРА

«Юбилей сезонубузну кереклисича ётюрюрге таукелбиз»

Жылны ахырында хар жерде да бир тюрлю эсепле чыгаруу төреді. Бизде, театрда, ишлегенле уа аланы сезондан-сезонга эте эселе да, дайым да кесибизни чыгармачылыгыбызга уллу эс бурабыз.

Быйыл эки уллу премьераны салганбыз. Биринчиси Жантуулары Иссаны «Киеулюк» деген пьесасыды. Анга кепле суйюп кырагагандыла эм даражасын кётюргенди. Режиссеру КъМР-ни искусстволары сыйлы кыулулукчу Атмырзаланы Магомедди.

Андан сора уа, биз кесибиз-Музыка театрыны баш режиссерун Роман Добаговну чакырып, Бранислав Нушичны «Философияны доктору» деген пьесасын салганбыз. Аны отпускубузга кетгинчи мында худсоветге кёрюзют, артада уа сентябрь айда Кърымга гастрольга барганбыз. Ызы бла пьесаны премьерасын Кърым-татар академиялы музыка-драма театрда ойнаганбыз. Гастрольга уа ырысхы Федерал целевой программдан бёлюнгенди. Аланы тиирелерине театрыбыз тарыхда биринчи кере барганды. Биз ары он кюнне барып, Симферопольда, Бахчисарайда, Ялтада да ишлеген да, солуган да этип кыайтханбыз.

Ол бек уллу, эсде кыалырча иш болганды. Нек дегенде ала бизни, биз да аланы таныдык, энди бир бирге журюп башларбыз. РФ-ни Культура министерствосуна аллай маданият байламлыкны жолу ачылганына себеплик этгенлерине ыразыбыз, сау болсунла. Бизни театрда эс бурганларына барыбыз да кыуанганбыз.

«Насыпны чархы», «Жыртхыч кыоян» деген жомакларыбыз бла республикабызны школарында, сабий садларында да бола турганбыз. Биринчисин а огъарыда сагъынлган гастрольларыбызда да ойнап, кыонакбайланы кёллерин кётюргенбиз. Аланы окисини да режиссеру уа Мызыланы Аубекирди. Кырачайда да бир кыауум кере болганбыз.

Быйыл дагыда тарыхыбызда биринчи кере Ставропольга барып, анда да «Насыпны чархын» шахарны М.Ю. Лермонтов атлы краевой академиялы драма театрында ойнап, кесибизни танытып келгенбиз.

Андан сора уа сентябрь айда юбилейли 80-чи сезонубузну ачдык. Жангы жылга да уллу умтуларыбыз бардыла. Театрыбызда ишлегенлеге эс буруп, кёллерин алырты. Быйыл а финансла, постановкала, кыараучула жаны бла да планларыбыз толгандыла, кесибизни алыкыа энчи ме-

кыямыбыз болмагъанлыкыга. Анда ремонт бара, реконструкция этиле турганын билесиз. Ол бу кюн, бу ай бошаллыкты деп тынгылы халар берилмегенди. Кеп затын иги да, тап да этип келедиле, болсада алгъадан биз ыразылык берген проектке кере ишлемейдиле. Межамны куполу болурга керекди, ала уа аны этмей кыоюп бара турганылары кыайгы этдиреди. Бусагъатда уа Кырал концер залдабыз, мында бизге бек иги боладыла. Андан сора да, Бизнес-инкубаторну таматасы Бечелланы Залимге, КъМР-ни Экономиканы айнытыу министри Рахайланы

Борисге, Чочайланы Мариямга ыразылыкыбызны билдиребиз. Отоула бёлюп, ишбиз тап барыча эс бургандыла барысы да. Декорацияларыбыз «Радуга» санаторийдедиле. Бу жумуш бла уа уруну эм социальный айнытыу министр Тубейланы Альберт болушхан эди, сау болсун.

Оза турган жылда Бачиланы Александрга КъМР-ни сыйлы артисти деген ат берилген эди. Алай андан сора кеп да бармай ол, дуниядан кетип, барыбызны да жарытханды. Анычала аздыла. Сёзсюз, биз аны энди бек излерикбиз.

Москваны Борис Щепкин атлы театр институту бла алага кыурга жаш адамлары жиберирге келишим этгенибизни билдирирге суюме. 2017-2018 оқыу жылдан башларкыдыла ала дерслеге журюп. Ары дери уа эплерибизге барып, сайлаула бардырганбыз.

Энди Хабаз, Булуңгу, Огъары Бахсан, Элбрус посёлка, Терс-Къол кыалып турадыла. Кастингге кыатышырга суйгенле бар эселе, аланы 20 январьда Кырал концерт залга (Шогенцуков атлы орам, 28) чакырабыз. Окургыа сайланганладан эм фахмулу буреулен а режиссер факультетде билим аллыкыды.

Жылны байрамына театрда ёлка салып, республиканы школларындан сабийлери чакырыучу эдик да, ангылагансыз, межамыбыз болмагъаны себепли аллай онг жокъду шёндю. Алай а биз, кеслерине барып, жомакларына алада кёрюзтебиз.

Шёндююгу сезонубуз, огъарыда сагъынып кетгенибизча, юбилей сезон эсе, анга тынгылы кыуалырга, тийишлисича бардырырга да керекбиз. Бек иги боллук эди кыралны жанындан да салган затларыбызга болушлук этилсе, байрамыбыз кыуанч халда озарча онг берилсе.

Биринчиден а, жомак кеслерди. Нек дегенде аланы терк-терк элтебиз да, ол чыгармаланы билген, излеген да

этедиле. Маммеланы Ибрагимни барыбыз да суйген «Шамай кыаласын» жаппа-жангыдан салыр муратыбыз барды. Уллу классикани не Шекспирден, не Поркандан да бир затны хазырларга да. Бу неда ол деп пьесаланы атларын айтмайма. Артада кёрюп аны кыараучу.

Андан тышында да келе турган жыл Кыайсын закийибизни 100-жыллык юбилейди. Анга да тынгылы эс бурурбуз деп турабыз, миллетни кыуандырып акылдабыз. Дагыда планларыбыз бардыла Москвага, Тюркге, Кызахстанга чыгарыа. Жангы жыл халкыбызга ариулук, мамырлык, байлык бла келип, ёмюрледе эсде кыалырча болсун. Адамлары журеклерине сабырлык, тынчлык, ангылау, огурулулук да берсин. Алла х битеу да иги алгышладан юлюшлю этсин!

ЖАНГОРАЗЛАНЫ МАЖИТ,
Кыуличалы Кыайсын атлы Малквар кырал драма театры директору, КъМР-ни, КъЧР-ни да сыйлы артисти, Ингуш Республиканы халк артисти.

«Ариу жырла, макъамла бла тынгылаучуланы кыуандырырга умутум барды»

Бизни сахнада фахмулу, ариу ёнлю жаш жырчыла кепдоле. Аладан бири Жуболаны Жамбулатды. Ол быйыл Саратовда Л.А. Собинов атлы кырал консерваторияны жетишилми бошаганды. Сахнага терк-терк чыгып, кеси макъамла жазган «Малкварым», «Мариям», «Лейля», дагыда башха жырлары бла тынгылаучуланы кыуандырады. Бююп а ол бизни ушакъ нёгерибизди.

- Жамбулат, сен жырлагъан не замандан бери этесе, бу усталыкыны кыалай сайлагъанса?

- Онеки жылым болганды, жырларга суйгеними ангылап, ыннам элибизни - Хабазны Маданият юйюнде ишлеген, жырда уста Кыазийланы Батталга элтеди. Алай алгъадан жашауум музыка бла байламлы болуп деп сагъышым жокъ эди. Кючюклен бек суйгенимден, кесими нек эсе да кинолог боллук сунганма.

Алай школну бошар кезиюме уа, бу усталыкыга бегирек тартылып, музыка училищени вокал бёлюмюне кире. Тёрт жылны ичинде хунерими айнытырга Таукенланы Галина уллу кыйын салганын да белгилерге суюме. Аны хайыры бла классика чыгармаланы айтырга юйренгенме. - Колледжни бошагандан

сора Саратовда консерваторияда бийик билим алгъанса. Ары барырга ким кёллендиргенди сени?

- Бизде музыка жаны бла бийик билимлери болгандыла аздыла. Галина Малкварбиевнаны айтханы бла, усталыгымы ёсдюрюрге суйюп, Саратовда консерваторияга киреми. Анда алган билимми классика жаны бла ёсрге бек болушханды. Ауазым лирикалы тенорду. Педагогларым окуууну андан ары да бардырырга магистратурага да чактырган эдиле. Алай дипломуму алгъандан сора республикага кыайтырга, усталыгымы мында жаратырга суйгенме.

Бююнлюкде Кырал музыка театры солистиме. Консерваторияда бирге окувган Уфадан, Башкортостандан, Чувашдан нёгерлерим бла байламлык журюют, тюр-

лю-тюрлю музыка проектлени чеклеринде бир бирибизге кыонакыга барып, жангы макъамла жазарга деп да турабыз.

- Быллай фахму хар адамга да берилмейди. Макъамлары сен не заманда жазаса, илхам кыалай келеди эмда бусагъатда уа кыаллай чыгарма кырай тураса?

- Бу сорууга жууап берирге кыйынды. Макъамла кеслерини алларына келедиле, аны ангылаган да тынч туюлду. Бир затха бек кыуансам неда бир болумдан журегим куйсе, ол кезиуде жазалама. Тууган элиме суймеклигим

уллу болганы себепли анга атагъан макъамларым да бардыла.

Алай сёзлеге музыка такъ деселе уа, кыураалмайма. Журегимден чыкыма, акылыма келмейди. Сёз ючюн, алгъаракыда атам манга жыр жазганына бек кыуанганма, ол чакъда окуна анга макъам салганма. Бусагъатда фортепиано бла кыл кыбузда согъама, башха инструментледе юйренирге да умутлума.

Ёлмезланы Мурадин бла кыарачай-малквар халкыны гимнин хазырлай турабыз. Аны, камерный оркестр бла жаздырып, 28 мартны байрам концертинде эшитдирирге умутлубуз. Кыбардокъланы Зухраны да «Нам суждено расстаться» деген жырны музыка жазганма. Андан сора, кыуала турган чыгармаларым да асламдыла. Кыыса заманда Бакуланы Артурун бла Мусулканы Расулуна назмуларына этилген жырларымы да эшитдирирге муратлыма.

- Сен «Элбрусид» бардырган «Голос Эльды» конкурсада да кесинги сынагъан эдинг.

- Бу фонд аллай эришуу кыураганын да билмегенме. Кыарачайлы нёгерим Эркинланы Мурат, аны эшитип, мен да кесими хунерими ачыкласам тюз кереди. Алай биз биринчи урумланы оздуруп, финалы болган кезиуде туюшкен эдик. Журюнде олтургъан Тёппеланы Алим, сау болсун, келгенден ары биринчи, экинчи тур ючюн да кыауум жыр айтсын деп, онг бердиреди. Алай бла бир ненча чыгарманы айтып, биринчи жерни алып, Москвада жыр жаздырырга да онг тапдырганларына ыразыма.

- Мындан ары уа кыаллай муратларын бардыла?

- Талай заманны Саратовда турганын себепли мында болган кыуанчлы ингирилеге, байрамлага келирге онгум болмагъанды. Энди уа, ишим бла тири кюрешип, концертлеге да кыатышып, тынгылаучула жаратырча ариу жырла, макъамла жаздырып муратым барды. Этген ишим а халкыма хайыр келтирсе суюме.

Ушакъны **ТЕМУККУЛАНЫ** Аминат бардырганды.

МЕДИЦИНА

Излегенин толтуруп, тохтап калмай

Хар бирибизни да жүрегибиз сойген, жаныбыз излеген затыбыз болады жашауда. Ачабайланы Айшатха уа ол - саусузлагга багыуду. Хунерли тиширүү Къабарты-Малкъар къырал университетни факультет эм эндоскопия хирургия кафедрасында иштей, студентлени бу илмудан окутады.

Сайлау

Баям, сабийге неге болса да сөймеклик къайдан, къалай берилгенин айтхан къыйында. Медицины уа Ачабайланы къызлары гитчелигинде окуна жаратханды. Тырнауузну кеп профилъли лицейини химия-биология ызын сайлап, тогузузунчу классдан башлап Элбрус район больницага жүрүп турганды. Къыйын саусузлагга къалай къарарга кереклисине юйренгенди. Шабат күн сайын анда врачла, бу усталыккыны жашырынлыклары бла шагырейлендирип, дерсле бардыргъанлары уа аны бютюдн келлендиргенди.

Алай бла ол университетни медицина факультетини багыу иш бөлүмөне кире. Окуп башлагъанлай окуна биринчи номерли Республикалы больницага жүрүп, уколла этерге, капельница сала-

лырға, байлауаны алышырға болушуп, кеси да ол жанына бютюн уста болады.

Къыйын операцияланы къалай бардырылгъанларын а экинчи курсда болгъанында кереде. Ол кюнден сора хирургия ызда тохташырыгъына тышонеде. Бу усталыкъдан интернатураны, клиника ординатураны да кесибизни университетде профессор Мызыланы Исмайылны башчылыгында тауусханды.

Усталыкъкыны жашырынлыктыларына тышондоре

Бюгонлюкде огъарыда сагынылгъан больницаны 1-чи хирургиялы бөлүмөнде эрттендикден тышге дери ауур саусузлагга къалай болушлук этерге кереклисине студентлени юйретеди. Кюню экинчи жарымында уа вузда дерсле береди. Башхача айтханда уа, кесини билимин, заманын да окутханларындан аймайды. Ала бу усталыкъкыны къыйматын толу ангыласала сюеди.

Кеси уа апгасы Саадулланы: «Дарман бла багъардан алгъа, сёзон бла жараргга юйрен», - дегенин бир заманда да унутмайды. Ол мектепни тауусуп, бу хунерде тохташханында, аны алай нек айтханына уа кыз кюнден-кюнге бютюн тышоне барады.

2016 жылда медицина факультет кесини

50-жыллыкъ юбилейин белгилегенди. Анга аталгъан халкъла аралы конференцияны къурауда Айшатны къыйыны да уллуду. Ол дагыда студентле, илму ишлери бла тюрлю-тюрлю конкурслагга къатышып, сынамларын ёсдорюрлерине, айнытуларына дайым къайгырады. Сёз ючюн, Россейни Халкъланы шүёлуклары университетинде хирургиядан уллу олимпиадага ючеулен къатышып, айырмалы болгъандыла. Шёндю уа ол усталыкъдан Новосибирскде март айда бардырылыкъ битеурросей даражалы эришулеге бешеулен хазырлана турдыла.

Чыдамлыккыны дерси

Оза баргъан жылда ол сагынылгъан факультетни деканыны орунбасарына айырылганды. КъМР-ни Билим беруу, илму эм жаш тёлкюно ишлери жаны бла министерствосуну сыйлы грамотасы бла да саугаланганды. Болсада жыл аны эсинде эки саусузу - Текуланы бла Хашевлени тукумларындан тиширүлүккел-келсюлук этмегенлери, саулуклу болургга талпынганлары бла къалганды.

- Аланы жашаргга итингенлери, хар чаккыны багъалагъанлары жүрегимиз къозгъап, анга тойрелип къалгандыла. Тиширүлагга бек къыйынна саналгъан

операцияла этилгенди. Болсада экиси да бирсилеге юлгюге тутарча кеслерин алай кёргозгенди. Жаш адамланы бир бирлери уа, не аз да саусуланганлай, тонголюп къалыргга хазырдыла. Ол а иги тойюлдю, - дейди кеси уа.

Бюгонлюгю тиширүлүккел асламысы, жамуатха чыгъа, бир жерде уруна, кеслерини культуларын да ёсдореди. Айшат да аладанды. Аны бла да къалмай, насыпты анады. Ючыллыкъ жашчыгы Алан а, аны сууда жүзе билиуу, садикке назму окуп биринчи жер алганы бла къуандыргъанындан сора да, тишлеге укол этген врач боллукма деп ишандырады.

МОКЪАЛАНЫ Зукура.

СПОРТ

Алтын, кюмюш, доммакъ майдалла, кубокла

2016 жыл спорт хорламлага бай эди. Рио-де-Жанейрода Олимпиадада, башха даражалы турнирде да спортчуларыбыз алчыла болгандыла. Аладан бир къауун эмге тошюрейик.

Отарланы

Надира

Болгарияны Благоевград шахарында армрестлингден дуняны биринчилиги болгъан эди, анга 68 къыралдан эм кючлю спортчула жыйылгъан эдиле. Анда бизни жерлешибиз Отарланы Надира, быллай уллу эришуге биринчи кере къатышханына да къарамай, алтын майдалны алганды. Ол онг, сол къоллары бла аны бла сынашханланы барысын да хорлагъанды.

20-жыллыкъ спортчу Москваны архитектура институтуну тёртюнчю курсуну студентиди, жарауу

ЦСКА-да тренер Артур Агаджанянны башчылыгында бардырады. Бусагъатда ара шахарда жашагъанлыккыга, арха республикага къатырына ишекли тойюлдю.

Мусукаланы

Исмайыл

Мусукаланы Исмайыл 23 жылдында халкъыбызны кеп жетишилери бла къуандыргъанды. Ол эришулеге Къабарты-Малкъарны бла Дагыстанны атындан къатышады. 2015 жылда, Дагыстанны спорт тутушудан федерациясы россейли гёжефлени 2015 жылда жетишилери эселлерин чыгаргъанда,

бизден биринчи жерде Исмайыл бара эди.

Жерлешибиз былтыр Европалы миллетлени кубогунда, Хасавюртда континентле аралы кубокда, Бакуда Голден Гран-приде хорлагъанды, Грозныйде Рамзан Кадыровну кубогунда экинчи жерни алганды. Алай бла ол эм кеп - 700 - балл жыйганды.

Быйыл да ол Польшада эркин тутушудан «Вацлав Циолковскийни мемориалы» деген халкъла аралы турнирде доммакъ майдалга ие болганды. Мусука улу юниорланы араларында дуняны биринчилигини, Иван Ярыгин атлы турнирни кюмюш призёрду, Европаны биринчилигинде хорлагъанды, Россейни чемпионатында экинчи жерни алганды.

Гуппойланы

Алина

Бабугентден Гуппойланы Магометни къызы Алина, дзюдону сайлап, умутландыргъан спортчуларыбызны санына къошулганды. Жангыз да бир ай жарау этгенден сора эришулеге къатышып тебирегенди. Эм алгъа дзюдодан Анапаны немисфашист ууучлауладан азатлауу кюноне жоралангъан XXIV Битеурросей эришуледе ючюнчю жерни алганды.

Владикавказда Шимал Осетия-Аланияны дзюдодан ачыкъ чемпионатында, тёрт сермешинден ючюсюн болжалдан алгъа хорлам бла бошاپ, ючюнчю жерге тийишли болганды. Къарачай-Черкесде КъЧР-ни Дзюдодан федерациясыны президенти, СССР-ни спортуну устасы Атабийланы Арасулну хурметине жоралангъан битеурросей

турнирде - кюмюш, Грозныйде дзюдодан абадан спортчулары араларында СКФО-ну чемпионатында-алтын эмда декабрьни биринчи жарымында СКФО-ну самбодан чемпионатында да кюмюш майдалланы къытханды. Алина Къабарты-Малкъар къырал аграр университетни студентиди, аны волейболдан тиширүү командасыны капитаны, миллет тепсеулеге юйренеди.

Локияланы

Жамболат

Озгъан жылны жетишилми дагыда бир жерлешибиз тырнауузчу жаш Локияланы Жамболат ётдюргенди. Ол спорт бла беш жылдан башлап кюрешгенди. Алгъа боксдан жарау этгенди, алай спортну бу тюрлюсюнде эки жылдан кёпню бармаганды. Артда грек-рим тутушуну сайлагъанды. Мында Жамболат атын сау къыралгга, дунягга да айтдыргъанды.

Ол бюгонлюкде умутландыргъан жаш спортчуларыбыздан бириди: Россейни жыйымдыкъ командасыны санын-

да Къазахстанны Президентини кубогун алганды, Москвада европалы миллетлени кубогунда хорлагъан-

ды, Иранда дуняны кубогунда экинчи жерге чыккыанды. Грозныйде чемпионатдан да Жамболат доммакъ майдал бла къайтханды, сора РФ-ни сыйлы тренери В. Бормананы хурметине аталгъан турнирде да эм кючлю болганды.

Алгъаракълада уа ол Македонияны Скопье шахарында дуняны аскерчилерини араларында бардырылгъан чемпионатында алтынны алганды. Тутушуга аны биринчи Россейни сыйлы тренери Локияланы Юрий юйретгенди.

Тренерле Шахмурзаланы Шахмурза бла Мурат Сабанчиев

Румынияны Брашов шахарында каратени ашихара тюрлюсюнден дуняны чемпионатына Россейни жыйымдыкъ командасыны санында Къабарты-Малкъардан сегиз спортчу къатышхандыла, ала барысы да тренерле Шахмурзаланы Шахмурза бла Мурат Сабанчиевде жарау этдиле.

Чемпионатны биринчи кюнонде «ката» категорияда энци эм битеукоманда зачётлада эки кюмюш майдалланы Мурат Сабанчиев къытханды. Экинчи кюн эришуле кумите тюрлюде болгандыла. Бизни битеу спортчуларыбыз сермешлерин жетишилми бардыргъандыла. Би-

ринчи жерни Алан Макоев алганды, ол ахшы техникасы ючюн энци да белгиленгенди. Кюмюш майдалланы Аслан бла Руслан Шогенов, Мурат Шинахов алгандыла. Хулчаланы Темерлан ючюнчю жерге чыккыанды.

Ветеранланы араларында эришген Казик Майрамуков да ючюнчю болганды. Жыл сайын бу эки тренери къолунда юйренген спортчула барысы да битеу къатышхан эришулеринден аслам майдал жыймай къыймагъанларын белгилерчады.

КУЛЬЧАЛАНЫ
Зульфия.

ЖЮРЕКТЕ ТЮШЮУ

Сүймеклик бла эсгеребиз устазыбызны

Мен Герпегежни орта школун башаганма. Мектепге 1961 жыл барганма. Ол заманлада устазларыбызны асламысы тышындан келгенле эдиле. Ала да жетишмегендиле.

Ючюнчю классха ётгенибизде окуна хазна окуй, жаза билмей эдик. Ол жыл келди бизге бир эллибиз Кючмезланы Валентина Алимурзаевна. Халыбызга бек сейир этген эди. Сора хар такыйкыбызны окууга буруп, кёп кюнлени эрттенден ингирге дери башыбызны кётюрюрге кыймай окутханды. Аны хайырындан кысыха заманны ичинде окуурга, жазарга да юйрендик.

Тамата класслагга ётгенибизде уа, ол бизни кыуумубузну башчысы эди. Кеси уа орус тилден бла литературадан окутханды. Деменгли Пушкинни, Толстойну, Чеховну, Лермонтовну адам улусу жашаган кыдар айтылып турлук чыгармалары бла шагърей этгенди. Дерслерин асыры сейир бардыргандан, биз аны сакълап туруучу эдик. Устазлык ишге керти жюреги бла берилген адам. Окуучулары ючюн жарысган, кыйгырган, сабийледен билимин, заманын аямаган адам эди мени устазым.

Школ жылла, ариу, сейирлик, кыйгысыз кезиу, жашауну жай кюнлерича терк окуна ётдюле да кетдиле. Биз окуу юйлеге кирдик, бирер ишге тохтадык. Алай устазыбызны уа унутмайбыз. Элге келген заманда, школга кыйтып, саламлаша, саулук-эсенлик сора турдук. Ол кеси уа талай жылдан, энчи жашауну кыурай, Бабугентте

кёчдю. Анда да мектепде ишлеген хапарын эшите турганбыз. Директорну орунбасары болуп да кёп турганбыз.

Бизге акъны, кыараны танытхан адам ёгонлюкде кыалай болур? Бар жумушларымы да кыоюп, анга тебирейме. Кыабакъ эшиклени ачып, арбазына киргенлей, баш иеси Жекеланы Мухтар бла аллыма чыгып тюбейди. Бети жарыйды, кыуачакълайды, ариу отода олтуртады. Юйден, сабийледен, тудукъладан башдан-аяк хапар сорады.

Сора кеси школга келген жыл окуучула бла бирге тюшген суратланы чыгарды. Жарым жоуден артык жыл мындан алда алынганла. Устаз ортада, сабийле уа аны тегерегине басынып. Хар бирин алып, кыол аязы бла сылайды. Озган жылла кез аллына келип кыалганча, барысыны да атларын айтады.

Баям, биринчи окутхан сабийле-ри эсинде бегирекми кыалган болурла. «Ма, бу уа сенсе. Мени кыатымда турган, кесинги таныламыса? 1964 жыл, школга ишлерге келген жылым», - деп ючюнчю классда окуган заманда суратымы кёрюзтеди. Кыайгысыз сабийлигим, биргеми окуганланы да эсиме тюшюрюп тансыкълардым.

Устаз сохталары бла ёттемди. Валентина Алимурзаевна кёп ахшы кызыланы бла жашланы окутханды, уллу жолга ашырганды. Аланы жетишимлерине кыуанады, кёрген жеринде алгышлайды. Араларында уа тарых илмуланы доктору Аккылыны Светлана, филология илмуланы доктору Битирпланы Тамара, медицина илмуланы кандидаты Кючмезланы Исмайыл, Малкыар театры директору КМР-ни сыйлы артисти Жангозаланы Мажит эм башхала да бардыла.

Устаз биргесине ишлеген нёгерлерин Мечиланы Маликни, Бачиланы Билканы, Гузеланы Исхакъны, Гуртуланы Алий-Солтанны, Анна Жукованы, Надежда Левицкаяны, Бёзюланы Билканы, Батчаланы Лизаны, Чофанланы Сафийтны, Мокъаланы Халимин, Аттоланы Акъубну, Кыулбайланы Абидатны терк-терк эсгере турады.

Югонлюкде уа школ ишин кыоюп, солуудады. Окуу, билим берууде манга уллу кыйын салган Кючмезланы Валентина мындан арысында да кеп жылланы кыуанчыны жашасын!

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Башхалыкыга

Хар халкыны кесини төрелери

Вьетнамда жангы жылга кече белинде тюбейдиле. Ингир ала, кез байлана башлаган заманда, терек буруулада, орамлада да уллу отла этедиле. Бир ненча юйор болуп пиринченден тюрлю-тюрлю ашла хазырлайдыла. Ол кече жыйылганла барысы да, озган жылда болган жюрек кыйынларын унутуп, бир бирлерине кёлкыалдыларын кечедиле.

Японияда 31 декабрьде адам жашаган элинде, шахарында орамда кёп жюрюрге керекди. Ахча борчу болган да аны унутмай, юсюнден кетерирге ашыгады. 100 эм 8 тарихле насып келтиргенлеге саналадыла. Кече белинде элдеде, шахарлада кыонгуроу 108 кере кыагылады.

Аны ахыр кере кыагылганы эм японлуланы татлы жукуга киргенлери тенгди. Ол кече кёрген тюшлери аланы саулай жылны ичинде жашаулары бла байламлы болады.

Жангы жылны биринчи кюннеде японлула, танг аласында туруп, чыгга келген кюннге кыарайдыла, хант кыангага да андан сора олтургандыла. Ашарыкъланы хар бири да бирер магънаны тутадыла. Сёз ючюн, узун макаронладан этилген аш узак ёмюрню, пиринчден - байлыкны, монглыкуну, кыудорудан - саулыкуну белгилеридиле.

Шотландияда бла Уэльсде бурун заманлада жюрютюлген адетлеге кёре, Жангы жылны кечесинде, сагъат 12 болганлай, юйню иеси

эшиклерин кеннге ачады. Ол алай бла эски жылны ашырады, жетип келгенге тюбейди. Ол чакъырылмай келген кыонакыла бек сыйылагыча саналадыла.

Алай босагъадан бек алгга тишируу атласа, ырыслайдыла. Сары неда акъ шинли эр киши келсе да, кыуанмагъандыла, ауур жыл боллукъду деп кыоркыгандыла. Кыаракъаш, кыаракёз адамгга уа бек ыразы болгандыла.

Панамада уа орамлада хахайтухай этедиле, кыобуз, сыбызгы согыадыла, дауурбасла кыагъадыла. Алай бла ала эски жылда адамлагыча хата келтирген шайтанланы, жинлени искилтин этедиле, кыыстайдыла.

Швейцарияны элдеринде да Жангы жылны аллында кече жашауда чырмаулукъ этген шайтанланы, жинлени кыыстау Кыар Аппаны болушлугу бла бардырылады. Акъ кийимле ийип, башларында гяпчи бёрклерини ичинден жарык жанган чыракъчыкыла кыарап, адамла тийрелерине, элдерине насып, огурлулукъ тилегендиле.

Италияны шахарларында жангы жыл 22 мартда болады. Ол кече кыошундан этилген эски адырланы ууатхан, аланы орунларына жангыларын алган адет жюрюйдю. Кече ортасында ушкокла атыладыла. Битеу абадан адамланы кыолларында кюмош ахчала болургга керекди. Ол а

жашаган журтундан айырылмай турсун деген магъананы тутады.

Венгерлиени хант кыангаларына кыанатлы этден этилген бир тюрлю ашарык салынмайды, кыанатлыла насыпны юйден учуруп кетерге боллукъдула деген магъанада. Алай ол кече хар юйорню хант кыангасында тонгуз балачык болургга керекди. Ол монглыкуну, берегетни, юйге насып келтиргени белгисиди.

Бёреклени Румынияда да этедиле. Алай аланы хар бирини Жангы жылга аталган белгилери боладыла. Бирлерини ичинде темир ахчала, бизюккле, башхаларында уа мияладан ишленген гинжичикле, чибизи табыладыла.

Темир ахчасы болган бёрек тюшген адам Жангы жылда насыплы болады, жыозюго болган бёрек кыызга тюссе уа, анга неках этиледи. Чибижиси болганны кыабып ауузун койдюрген адамгга уа жашауунда кюймесин дейдиле.

Басмагга ГЕЛЯЛАНЫ Лиза хазырлагъанды.

Ыйыктыкыга гараскан

31 декабрьден 7 январьга дери

КЪОЧХАР. Жылны аллында кёп затны юсюнден сагыш этерге керекди деген акыл тынчык бермей турлукду. Бираз заман керек боллукъду ишигиз керти да файда келтиргенин, хар зат кереклисича тап барганын аныларча.

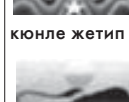
ТАНА. Жуукъларыгызга сизни жылыуугуз керек болуп турганын аныларкысыз. 2017 жылны ичинде ахча, иш, энчи молак бла байламлы битеу чыкыган сорууланы кыолга алыргга итиниркисиз.

ЭГИЗЛЕ. Ахшы оюмларыгызын жашаугга кийирликсиз. Алай жылны ахырына ууагыракъ ишле эм проектле бла кюреширге тюшерикди.

АЙЫРЧАБАКЪ. Келе турган заманга умукла этигиз, аланы жашауда бардырыгга жангы амалла излегиз. Дагыда энчи жашауугузну кыуаргга ахшы кюнле жетип келедиле.

АСЛАН. Сиз кесигизни даражалы инсан болганыгызын сезип башлагъансыз. Аллай уллу кёллюлюк этмезге кюрешигиз. Болумну андан да иги этер ючюн кёп ишлерге керек боллукъду.

КЫЫЗ. Жылны биринчи жарымында экили болуп турлуксуз. Умутугъузла жетер ючюн бираз тынчыкы бла жюрек ырахатлык излемирикди.

БАЗМАН. Сизни жангычы оюмларыгызын таматала эшитирикдиле эм аныларкыдыла. Жылны ортасында жетишимлеге жолугузда чырмаула чыгаргга боллукъдула, алай хайт десегиз, аланы кетераллыкысыз.

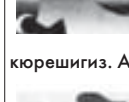
АКЪЫРАП. Алгга чырмаула этип турганла энди сизге болушуркыдула. Иги затланы андан да иги этерге онг чыгарыкыды. Жетишимлеге жол аппа-ачыкыды.

МАРАУЧУ. Кыоркыган затларыгыздан ычхынып, жарык умутларыгызга жол ишлеп тебиреген кезиу боллукъду. Сизни кыатылыгыгыз а не жаны бла да игиди.

ТЕКЕМОЙЮЗ. Бир букъдурган затыгыз башхалагга ачык боллукъду. Жылны аллында иги аныламаган ишлени башламазгга кюрешигиз. Алай кёп зат сизни кыолугуздады.

СУУКЪУЙ. Кёлюгозюну учунуларын сакълар ючюн, бир затха неда адамгга табынып турганыгызын кыоюгуз. Жыл ахшы болумлагы бай боллукъду. Кыадар сизге кесигизни кёрюзтюрге онг берликди.

ЧАБАКЪЛА. Болумланы кёбюсю сизге бойсунурукъ тююлдюле. Этген халатларыгызын кетерирге чырмау болган затланы жолугуздан тайдырыгга кюрешигиз.

Назмү тизгинне бла

ТАМБИЛЛАНЫ Къасбот,
КъЧР-ни халкъ артисти
ХОШ КЕЛ, ХОШ КЕЛ!

Хош кел, хош кел,
мамырлыкны
Энтта бир жылы.
Азатлыкъга кенг жол ачсын
Адам акъылы.

Уруш къоркъуу жер юсюнден
Къорасын көри.
Хар журтта да насып келсин
Къулачын керип.

ТОКУМАЛАНЫ Раиса,
КъМР-ни сыйлы артисткасы**ТИЛЕК**

Быйыл Жангы жылыбыз
Насып бере келликди,
Былыр бушуулу юйге
Быйыл къууанч берликди.

Келди эсе Жангы жыл,
Ачуланып келмесин,
Ананы, сабийлени

Жангырады жашауубуз,
Игиди болум.
Барсын дейик хар кимни да
Мураты толуп.

Хар улан да сюйген къызын
Табып къууансын.
Хар бир къыз да насыбыны
Жырын жырласын.

Мелхумду къыш, керемилис,
Тобукъдан къар.
Ахшы алгыш этедиле
Къарачай-Малкъар.

Кёз жашларын кёрмесин!

Келдинг эсе, Жангы жыл,
Хар бир юйге къууанч бол!
Кётюрмесин бир адам
Бир адамга сууукъ къол.

Быйыл Жангы жылыбыз
Жылы-жылы келликди,
Тёшекде саусузлагъа
Кийик саулукъ берликди.
Жангы жылны кёгюнде

Булутла кёрюнемесин!
Адам къаны - сыйлы къан
Бошуна төгюлмесин!

Элпек болсун жылыбыз,
Къурманлыкъла этерча,
Кенде сабийи болган
Къууанч бла жетерча!

Мамыр болсун Жангы жыл,
Къолга сауут алмазча,
Жыйын болуп, анала
Къайгы сёзге бармазча!

Монглу болсун жылыбыз,
Сабийле ач къалмазча,
Ёксюзно жиямугъу
Жастыгына таммазча.

Кел, жууукъ бол, Жангы жыл,
Хар тыпыргъа жараша,
Сенден насып тилейбиз,
Бетден-бетге къараша.

«Амин!» - десин Жангы жыл,
Тилегибиз жетерча,
Энтта да кёп къууанч жыл
Башыбыздан ётерча.

Топалайчыкъ

Геграланы Жамилягъа төрт бла жарым жыл болады.
Каменка элде жашайды.

СЁЗБЕР

1. Быйыл кёп алгышла ал, ашынг-сууунг болсун ...! 2. Сени тыймасын чынгыл, жолунг болмасын! 3. Башынг къалмай сагъышша, бол тийиншли.....! 4. Бир адам чайнамай къыл, ма алай барсын бу ...! 5. Берекет болсун толу, хар элде жюрюп! 6. Эслерча хар къайдагы, бу жыл болсун! 7. Жан излемей садакъа, монглюкъ берсин! 8. Урула чыкъмай къазар, узакъ болсун сенден ...! 9. Къайгы турмайын басып, юйюнюг тапсын! 10. Тохтасанг къой къыйырда, нёгер болсун! 11. Таулу жашасын алай, онглу болуп, болуп ...! 12. Акъыл жаны бла сабий болсун патчах неда ...! 13. Хар бир таулу юйде къарт болсун хар ишинде! 14. Биз кюл болмайын, кёмюр, мамырлы ётсун! 15. Ишинг болсун тамырлы, жашауунг а -! 16. Къайда да умутлу бол, тау-келни сюеди ...! 17. Алдырсын къолга къалам шуёдан келген! 18. Кёзде болсун жарылуукъ, олду жерде! 19. Чырагынг ариу жана, жанынгда турсун ...! 20. Юйде болсун тамата - жюзден атлагъан ...! 21. Берекет болсун юйде, жашагызы ойнай-....! 22. Хар таулу юйге къууан, къошулсун жигит! 23. Жю-рекледе базыныу жаздырсын ариу!

ГАЗЕТНИ 246-чы НОМЕРИНДЕ ЧЫКЪГЪАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

ЭНИНЕ: 7. Мыртазакъ. 8. Саксофон. 11. Чынар. 12. Карта. 13. Салкъынлыкъ. 16. Къанжыгъа. 17. Аштотур. 18. Бузукъ. 20. Факъыра. 21. Армада. 22. Жаназы. 23. Ариуба. 25. Къабакъ. 29. Земфира. 31. Жылкычы. 33. Гудучулукъ. 35. Нерон. 36. Садакъ. 37. Жалбауар. 38. Субурун.

ЁРЕСИНЕ: 1. Шыбырдау. 2. Атлас. 3. Нарсана. 4. Малчыла. 5. Жамал. 6. Жортуул. 9. Сакълау. 10. Миндеу. 14. Къыркынжик. 15. Атлауучла. 18. Базыкъ. 19. Къалакъ. 24. Желпегей. 26. Арауан. 27. Ачулу. 28. Ачыгъауу. 30. Ауурлукъ. 31. Жауурун. 32. Дорба. 34. Дауур.

Огъурлуукъ

Бир байрамны къоймай

Сегиз жыл мындан алда Търныауз тийресинде борчун толтурган кезиуде полицияны кулукъ-уусу Жетпеланы Азамат аманлыкъчылары къолундан жюлган эди. Аны биржыллыкъ жашчыгы Эрнест къалады. Быйыл анга тогуз жыл толгандан Андан бери хар байрамдан атасыны биргесине ишлегенле аны жокълайдыла. Жылны

аллында да ол төрелерин бузныауз тийресинде борчун толтурган кезиуде полицияны кулукъ-уусу Жетпеланы Азамат аманлыкъчылары къолундан жюлган эди. Аны биржыллыкъ жашчыгы Эрнест къалады. Быйыл анга тогуз жыл толгандан Андан бери хар байрамдан атасыны биргесине ишлегенле аны жокълайдыла. Жылны

аллында да ол төрелерин бузныауз тийресинде борчун толтурган кезиуде полицияны кулукъ-уусу Жетпеланы Азамат аманлыкъчылары къолундан жюлган эди. Аны биржыллыкъ жашчыгы Эрнест къалады. Быйыл анга тогуз жыл толгандан Андан бери хар байрамдан атасыны биргесине ишлегенле аны жокълайдыла. Жылны

Бизни корр.

Фестиваль

«Салам алейкум» сизни январьда сакълайды

Жырны, музыканы сюйгенлени **2017 жылны 12 январьнда** Нальчикде Музыка театрда «Салам алейкум» телерадиофестивальны Жангы жылга аталган гала-концертинге чакъырабыз. Анда белгили артистле Газаланы Алим, Текуланы Амур, Мусукаланы Руслан, Тёпеланы Алим, Бийланы Аслан, Халамханланы Къайсын, Тюменланы Жаннет, Атмырзаланы Элдар, Асанланы Кулина, Махитланы Арсен, Аппайланы Алимни бла Радмиланы дуэттери, «Жашлыкъ», «Ийман», «Ас-Аланы», «Бештау», «Таулан» жыр къауумла эм башкала кеслерини аламан чыгармаларын эшитдирикдиле.

Концерт **18.30 сагъатда** башланарыкъды. Хош келигиз!
Соруулары больгъанла бу телефон номерлеге сёлешсинле: **77-42-08, 8 928 914-46-77.**

Газетни келир номери 2017 жылда 10 январьда чыгарыкъды.

Учредитель: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Ж.Ж.**РЕДКОЛЛЕГИЯ:**

ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редакторну орунбасары)
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)
МОКЪБАЛАНЫ Зухура
(культура бёломно таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима
(жамауат-политика жашау бёломно таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редакторну приёмный - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда **2016 жылда 19 декабрьде** регистрация этилгенди.

Регистрация номер - ПИ №ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33

Номерге графикте кёре **19.00** сагъатда кюл салынады. **20.00** сагъатда кюл салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Мокъаланы Зухура -
дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфья - жууаплы секретары орунбасары;
Зезаланы Лида - (1,2,3,4,5,6-чы бетле), Бийчеккуланы Жаннета - (7, 8,9,10,11,12-чи бетле) - корректорла.
Тиражы **2100** экз. Заказ № **1942**
Багъасы 15 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспек, 5
электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru